

ПОДІЛЬСЬКЕ СЛОВО

● 12 стор.

Революція Гідності: до і після.

● 3 стор.

Голова Тернопільської РДА Олександр Похилій: "Єдиноправильний шлях у нинішніх реаліях – шлях реформ".

● 5 стор.

Хто встановлює тарифи на проїзд?

www.trrada.te.ua
— веб-сторінка Тернопільської районної ради

● 14 стор.

"Українська родина — народу зернина" — вечорниці у Прошовій.

16 сторінок

№12 (5167) П'ятниця, 18 березня 2016 року

Шевченківські дні

Галина ЮРСА — ТРР "Джерело". Фото автора.

У Товстолузі в часи української незалежності відкрито пам'ятник Тарасові Шевченку, де викарбувано такі слова з його невмирущої поезії: "Любіться, брати мої, Україну любіте. І за неї, безталанну, Господа моліте". Вдячні мешканці села у ці дні поклали до його підніжжя живі квіти.

У неділю 13 березня в місцевому клубі відбулися урочини з нагоди 202-ої річниці з дня народження людини, яку називають українським пророком, — Тараса Григоровича Шевченка. Розпочали святкування з молитви та промови про життєвий шлях Тараса, з якою виступив парох села Товстолуг о. Василь Собчук. Священик прирівняв долю Шевченка до такого ж страдницького шляху, який пройшов за коротке земне життя Ісус Христос. Обидва народились в убогій родині, мали можливість провести життя у розкошах та славі, а натомість були вигнанцями у своїй вітчизні, не мали сім'ї та дому, були не зрозумілими, коли говорили гірку та, водночас, святу правду. Обидва до болю любили свій народ, страждали та померли за нього. Отець Василь Собчук звернув свою молитву за душу Тараса, увесь український народ, який нині має великі випробування, та благословив дійство з нагоди дня пам'яті Шевченка.

Ведучі Андрій Кобилянський та Наталія Стецюк розповіли про життєвий та творчий шлях Кобзаря. Завідуюча клубом села Товстолуг Галина Депутат і вихователь Іванна Коляса заспівали пісні "Така її доля" та "Стоїть гора високая". Усіх схвилював уривок з поеми "Наймичка" в інсценізації Юрія Собчука та бібліотекаря Ольги Сопільник. Гарним на хореографію та костюми був танець "Лелеки" у виконанні самодіяльного танцювального колективу клубу села Товстолуг (мистецький керівник Надія Собчук). Чимало українських задушевних пісень на святі заспівала солістка клубу Наталія Васусь. А

Біля пам'ятника Тарасові Шевченку в Товстолузі — в. о. старости сіл Товстолуг та Застінка Юрій Присяжний (зліва), учні місцевої школи Наталія Васусь та Юрій Собчук, завідувач сектору культури, молоді і спорту Великогаївської сільської ради об'єднаної територіальної громади Степан Гуля.

пісню "Україночка" виконала наймолодша учасниця дійства Вероніка Коляса. Учні місцевої школи прочитали поезію Тараса Шевченка. Максим Сосновий показав свою вправність на рідкісному нині інструменті — гармонії.

"Поки звучатиме слово Кобза-

ря в Україні, доти ми будемо вільними", — таким був лейтмотив святкувань 202-ої річниці з дня народження Тараса Шевченка у Товстолузі.

Завідуюча клубом села Товстолуг Галина Депутат висловила подяку керівникам ПП "Агрон",

подружжю Наталії та Юрію Березовським за солодкі подарунки, які вони придбали для усіх дітей, що взяли участь у концерті, а також за сприяння у ремонті клубу. Слова вдячності отримали і звуко-режисери дійства Тарас Присташ та Павло Трофіменко.

приватне підприємство
Землевласник-СЛ

- приватизація земельних ділянок
- землевпорядні та геодезичні роботи
- виготовлення кадастрових номерів

м.Тернопіль Пр-т. С. Бандери 34А, 2
вул. Кривоноса 10 (четвертий поверх)
тел. 52-02-07, 42-42-70, (067) 354-65-67

Наша сторінка

www.facebook.com/PodilskeSlovo

facebook

PodilskeSlovo

Якість, яка не підведе

46027 м. Тернопіль,
вул. С. Будного, 4а
тел/факс: +38 (0352) 25 44 35,
25 37 59

www.lanclaas.com.ua

e-mail: office@lanclaas.com.ua

CLAAS

Тернопільське районне комунальне підприємство "Селопроектбудсервіс"

Виготовлення проектів індивідуальних житлових будинків: розробка генеральних планів населених пунктів; детальних планів територій, всіх видів проектних робіт. Найнижчі ціни в регіоні.

м. Тернопіль,
вул. М. Кривоноса, 14
тел: (0352) 53-25-05, (068) 763-30-52, (066) 045-69-37.

• Шевченківські дні

• Оголошення

До учасників урочистостей з нагоди 202-ї річниці з дня народження Т. Г. Шевченка звернулися голова Тернопільської райдержадміністрації Олександр Похилый та заступник голови Тернопільської районної ради Микола Михальчишин.

“...Дивуєшся, чому не йде апостол правди і науки!”

Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.
Фото автора і Ярослава
СТАРЕПРАВО.

Відомий французький філософ доби Просвітництва Вольтер сказав: “Свобода — це не те, що вам дали. Свобода — це те, що у вас не можна забрати”.

Віками ворог посягає на наші права і гідність, однак українці бережуть свою незалежність. Україна — це особистості, які формують обличчя її історії, ве-

дуть за собою, вказують шлях до свободи, вселяють віру і надію.

Невмирущою любов'ю і славою оповите ім'я Тараса Шевченка, чия безсмертна спадщина — одна з найбільших вершин людського генія. Він не був політиком, але на його ідеях сформувалося чимало громадських організацій і партій. Не був полководцем, але його слово мобілізувало сотні полків, дивізій, цілі армії, підняло до збройної боротьби мільйони українців, здобуло не одну визначну перемогу на полі бою. Не був дипло-

(Тарас Шевченко)

матом, проте широта його поглядів, внесок у світову літературу та мистецтво, світоглядні ідеї братерства та любові, які базуються на християнських цінностях, здобули для України та українців належне визнання та пошану серед світової спільноти. Шевченко — велетень духу, непримиренний борець за права, свободу і справедливість, за національне і духовне відродження України.

Продовження на 16 стор.

• Фоторепортаж

Тернопільський об'єднаний міський військовий комісаріат за адресою: вул. Тролейбусна, 5, проводить набір на контрактну службу чоловіків та жінок віком 18-60 років. Заробітна плата — від 7000 грн. Детальна інформація за тел. (0352) 43-58-19, майор Танасов Олександр Васильович, тел. (097) 263-48-57.

Великогаївська сільська рада оголошує конкурс на право оренди нежитлового приміщення комунальної власності, розташованого за адресою: с. Дичків, вул. М. Демидаса, 8, площею 45,86 кв. м. Цільове призначення — розміщення магазину. Стартова орендна плата на місяць — 721,05 грн. Умови конкурсу: розмір орендної плати; використання об'єкта оренди за цільовим призначенням, без надання в суборенду; забезпечення збереження орендованого майна; забезпечення дотримання протипожежних норм експлуатації об'єкта; дотримання санітарно-екологічних норм при експлуатації об'єкта; відшкодування витрат балансоутримувача на утримання орендованого нерухомого майна та наданих комунальних послуг; відшкодування орендодавцю вартості проведення експертної оцінки об'єкта оренди. Крок збільшення орендної плати — 10% початкового розміру. Строк оренди 2 роки 11 місяців. Конкурс відбудеться 08.04.2016 р. о 10 год. в адмінбудинку Великогаївської сільської ради (с. Великі Гаї, вул. Галицька, 47, 2 пов., актовий зал). Документи приймаються до 09.00 год. 08.04.2016 р. в адмінбудинку Великогаївської сільської ради. З детальнішою інформацією про конкурс та перелік документів, які подаються, можна ознайомитися на сайті сільської ради vhaiy.at.ua та за тел. (0352) 49-03-72. Письмові зобов'язання (пропозиції) щодо виконання умов конкурсу надають за підписом відповідальної особи у відповідно промаркованому конверті: обов'язково зазначають найменування та адресу одержувача, назву об'єкта оренди відповідно до оголошення, а також адресу, номери контактних телефонів претендента. Якщо конверт незапечатаний або не промаркований відповідно до вищевказаних вимог, комісія не відповідатиме за неправильне або передчасне відкриття пропозиції.

Великогаївський сільський голова об'єднаної територіальної громади О. А. КОХМАН.

10 квітня 2016 року о 14.00 год. у приміщенні Гаї-Шевченківської сільської ради за адресою: вул. Тернопільська, 10, с. Гаї Шевченківського Тернопільського району, відбудеться громадське обговорення щодо розроблення детального плану території нового житлового кварталу с. Гаї Шевченківські.

Виконавчий комітет Гаї-Шевченківської сільської ради.

Патрульна поліція у Тернополі

Ярослав БАЧИНСЬКИЙ.
Фото автора.

4779 кандидатів, майже 24 особи на місце, комісії, багатовисхідні тести, три місяці щоденного навчання у Львівському державному університеті внутрішніх справ і жорсткий відбір. 209 нових поліцейських вже в минулий суботній вечір, після прийняття урочистої присяги, благословення священників усіх конфесій вийшли служити мешканцям Тернополя. 80 відсотків молодих, енергійних, амбітних правоохоронців мають вищу освіту, кожен четвертий поліцейський — жінка. Крім того, в рядах нових вартових правопорядку 30 учасників АТО.

До Тернополя з цієї нагоди приїхала керівник Національної поліції України Хатія Деканоїдзе, радник

міністра внутрішніх справ України Михайло Апостол. Вітали голова Тернопільської облдержадміністрації Степан Барна, міський голова Тернополя Сергій Надал, представники громадськості. На головній площі міста поруч із строями вартових поліцейських вишикувалися й новенькі поліцейські машини. Тернополянину, поліцейському Євгену Лагутіну, який служив медиком в зоні АТО, під Дебальцевим потрапив у полон до сепаратистів, де пробув 54 дні, голова Тернопільської ОДА Степан Барна вручив державну нагороду. 50 жінкам-патрульним вдячні тернополяни подарували живі квіти, а юні мешканці міста присвятили літературну композицію.

На згадку про Файне місто керівнику Національної поліції України Хатії Деканоїдзе подарували ікону Божої Матері. Автор цих рядків мав змогу спілкуватися з нею одразу ж після урочистої події.

— Будувати українську поліцію

Патрульну поліцію міста Тернополя представила керівник Національної поліції України Хатія Деканоїдзе, привітали тернополян з важливою подією голова ОДА Степан Барна, мер Тернополя Сергій Надал, радник міністра внутрішніх справ України Михайло Апостол.

маємо з чистого аркуша, з честю. У Тернопільському загоні 16 поліцейських, які раніше працювали у правоохоронних органах. 50 представниць прекрасної статі, які нарівні з чоловіками пройшли нелегке навчання оволодіння зброєю, прийомом захисту від нападників, надання першої медичної допомоги, мають чудову репутацію, більшість з них знає іноземні мови. Ми також постаралися, щоб у кожному підрозділі були молоді і ветерани, які пройшли війну, знають ціну життя і вірності присязі.

— Крім гідної зарплати, на новій роботі відчуваєш, що ти потрібний людям. Відповідаєш за їх спокій і громадську безпеку, — каже молодий поліцейський Андрій Гуп'як.

— Нарешті збулася моя мрія, я стала поліцейським, — усміхається

крізь весняний букет Таня Оришко. — Здала усі тести, пройшла медкомісію та фізичну підготовку. Маю вищу освіту. Мене підтримували батьки. Я буду нести патрульну службу в рідному місті.

— Виросла надійна, гідна зміна нових вартових правопорядку в незалежній українській державі, — з гордістю у голосі каже ветеран правоохоронних органів області, полковник міліції у відставці Геннадій Кузик, який в 90-х роках очолював Тернопільську районну державну автоінспекцію.

...А, тим часом, зранку зведений загін патрульної служби в кількості 40 правоохоронців спецбатальйону “Тернопіль” відбув на ротацію, яка триватиме 45 діб, у зону АТО. Така в них професія, робота і покликання.

209 патрульних поліцейських прийняли присягу на вірність народові України 12 березня ц. р. на Театральному майдані у Тернополі.

Олександр Похилий: “Єдиноправильний шлях у нинішніх реаліях – шлях реформ”

Інтерв'ю “Подільському слову” голови
Тернопільської райдержадміністрації Олександра Похилого

Проекти із соціальною користю

— Олександрі Ігоровичу, на засіданні колеги Тернопільської РДА нещодавно проаналізовано підсумки економічного та соціально-культурного становища району за 2015 рік, окреслено пріоритети 2016-го. Що із запланованого можна назвати таким, що вдалося?

— Відповіддю на це питання, перш за все, є лідерська позиція Тернопільського району в рейтингу успішності поміж районів Тернопільської області. Найвища заробітна платня у нашому районі – вища за середньообласну і навіть у місті Тернополі. Депутати Тернопільської районної ради на сесії 26 лютого одностайно підтримали звіт Тернопільської районної державної адміністрації “Про виконання програми соціально-економічного та культурного розвитку району за 2015 рік”. Зазначу, що програма соціально-економічного розвитку – документ, що декларує наміри на цілий рік.

У загальному із запланованого у 2015 році вдалося все і навіть більше — зокрема, реалізовано шість проектів у рамках співфінансування (90%) з Державного фонду регіонального розвитку. У 2016 рік Тернопільський район перейшов без боргів і навіть з невеликою частиною вільних залишків коштів. Цьогоріч працюємо над проектами із соціальною користю – важливими, передусім, для людей. Соціальний розвиток у нас йде паралельно з економічним, адже вони взаємозалежні. На початку березня у Тернопільській райдержадміністрації проведено індивідуальні зустрічі з усіма сільськими і селищними головами району щодо планування їхньої роботи у частині збільшення доходів. Спільно з керівництвом Тернопільської об'єднаної податкової інспекції ми показали керівникам громад механізм роботи з резервами фінансових надходжень на місцях. Маю на увазі підвищення ставки орендної плати за землю. Ще один важливий фактор – податок з акцизу, бо непринятно, щоб у сільських магазинах продавали по “дві цигарки на день”, що свідчить про “тінь” у бізнесі. Реєстрація приватних підприємств на території відповідних територіальних громад та “біле” працевлаштування – третій резерв. Є й інші аспекти податкової бази, за якою – гроші місцевих рад. Через місяць знову проведемо зустрічі з метою аналізу проведеної роботи у сільських і селищних радах. Працюємо з кожним керівником громади індивідуально.

Цього року також плануємо придбати два шкільні автобуси за кошти районного та державного бюджетів.

— Читачам “Подільського слова” цікавою і корисною є інформація про таку інституцію, як Державний фонд регіонального розвитку. Які проекти, зокрема, в Тернопільському районі, матимуть “зелене світло” для реалізації у цьому році?

— За підсумками конкурсного

Голова Тернопільської районної державної адміністрації Олександр Похилий у робочому кабінеті.

відбору, згідно з рейтингом оцінок, до переліку інвестиційних програм та проектів регіонального розвитку, що можуть реалізуватися за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку в 2016 році, в Тернопільському районі пройшли три об'єкти. Два з них будуть реалізовані у с. Ангелівка – це реконструкція будівлі колишньої котельні під народний дім на 100 місць по вул. Шевченка, 1 а, та капітальний ремонт спортивного залу Ангелівської ЗОШ І-ІІІ ст. Співфінансування із місцевого бюджету становитиме 15%. Ще один проект буде реалізовано у Почапинській ЗОШ І-ІІІ ст., який, ймовірно, розтягнеться на два роки, там передбачаємо заміну вікон, утеплення фасаду та встановлення шатрового даху.

Крім Державного фонду регіонального розвитку, є чимало грантових програм, з якими зараз працює відділ економічного розвитку і торгівлі Тернопільської РДА, активно співпрацюємо з громадськими організаціями для залучення додаткових коштів у Тернопільський район. Найближчим часом будемо аналізувати із структурними підрозділами Тернопільської райдержадміністрації результати відповідних проектів та реакцію на них грантових структур.

У два місяці об'єднані громади ще не можуть “читати буквар”

— У суспільстві зараз часто можна чути протилежні оцінки: “є реформи”, “нема реформ”. Якщо реформи є чи вже відбулися, зокрема, на прикладі Тернопільського району, то які?

— Однозначно, реформи відбуваються, і їх досить багато. Успішний початок реформ правоохоронного відомства в Україні яскраво демонструє створення нової патрульної поліції. Приміром, минулої суботи, 12 березня, у Тернополі на Театральному майдані офіційно представили 209 поліцей-

ських. Принцип роботи новоствореного підрозділу концептуально відрізняється від методів старої системи. Відтепер працювати у патрульній поліції надзвичайно престижно та почесно. Поліцейські Тернополя — це абсолютно нові люди в системі правоохоронних органів — колишні юристи, економісти, програмісти, банківські працівники, активісти громадських організацій. Усі мають вищу освіту, і головне, зі свідомим та зрілим розумінням свого вибору — служінню закону та людям.

Реалізується і адміністративно-територіальна реформа, її приклад у Тернопільському районі – Великогаївська та Байковецька об'єднані територіальні громади. Фактично 25 попередніх років в Україні нічого суттєвого не відбувалося, зараз процес реформ наразі стартував. Так, помилки та проблеми є і будуть – це природньо, але в такій нелегкій для України час втілюємо реформи і вже бачимо непоодинокі результати. Кожна об'єднана територіальна громада – як новонароджене дитя, зрозуміло, у два місяці вони ще не можуть “читати буквар”. Громади щойно створені, тож логічно, що наразі не можуть захити як повноцінні європейські, сформовані роками громади. Якщо чекати на розробку ідеальної моделі реформ, вони б ніколи не реалізувалися в Україні. Єдиноправильний шлях у нинішніх реаліях – шлях реформ.

Важливо бути оптимістами

— Чому в такому випадку, на Вашу думку, досить поширеним є твердження “нема реформ”, яке його підґрунтя?

— Завжди набагато легше критикувати когось, у нашому випадку – критикувати владу. Я завжди запрошую мешканців Тернопільського району подавати і реалізовувати власні ідеї. Не треба забувати, що в країні війна, великий об'єм державних коштів йде на зміцнення обороноздатності. Зрозуміло,

війна, низький рівень життя людей, ріст цін виснажують народ. Саме це і є рушійною силою для скарг і звинувачень. Вважаю, незважаючи на все, треба берегти у собі оптимізм і наполегливо працювати на результат. Треба підкачувати ближньому, як чинити правильно, а не чекати, поки він оступить, щоб критикувати помилки.

— У Тернопільському районі відчувається інтерес мешканців до такого явища, як об'єднані громади, у людей виникають логічні запитання – як об'єднуватися, з ким об'єднуватися, чи об'єднуватися взагалі і яка, зрештою, користь окремо взятому селу від об'єднання. Тобто, Ваш погляд на адміністративну реформу по-українськи.

— Часто спілкуюся з громадами Тернопільського району. Дивує, скільки ще міфів про адміністративно-територіальну реформу побутує у наших селах і селищах. Адаже ми багато працюємо в інформаційному полі – на місця часто виїжджають фахівці райдержадміністрації, представники офісу реформ, інші спеціалісти, щотижня тема актуалізується на сторінках газети “Подільське слово”. Втім, все ще є багато некомпетентних людей, які вважають, що після адмінреформи у селах не залишиться нічого — закриються школи, дитячі садочки, клуби, село загерметизується і врешті зникне. Новостворені громади у Тернопільському районі є наочним підтвердженням у хибності думок про неперспективність об'єднання, адже тут не тільки не закривають жодного соціально важливого об'єкта, а, навпаки, відкривають нові. Приміром, днями в селі Дубівці, яке входить у Байковецьку об'єднану територіальну громаду, відкриють дитячий садок для 20 дошкільнят.

Щодо центрів об'єднання – вони визначені згідно з Методикою формування спроможних територіальних громад, розробленою Кабінетом Міністрів України. Я вважаю за правильне запрошувати у села представників одразу кількох керівників потенційних центрів громад, слухати і запитувати їх, аналізувати економічні перспективи, територіальну зручність, ментальні зв'язки, і лише після цього робити відповідні кроки. Реформа покликана далеко не для того, аби об'єднати два бідних села, щоб лише погіршити їхню становище. Це до слова про міфи.

— Які ще питання життєдіяльності Тернопільського району вважаєте для себе зараз пріоритетними?

— Працюємо над детінізацією економіки, за якою стоїть наповнення районного та місцевих бюджетів. Ще один пріоритет — залучення інвестицій. За кількості населення у Тернопільському районі 67 тис. осіб, станом на 1 березня ц. р. у нас зареєстровано 369 безробітних осіб. Це свідчить про брак робочої сили для масштабних інвестиційних проектів у районі. Під час нещодавньої розмови з керівником вже діючого та успішного інвестиційного проекту – директором ТОВ “СЕ

Борднетце-Україна” Екхартом Бістрамом – щодо розширення підприємства, він повідомив, що станом на початок 2016 року в Тернопільському районі розширення невігідне за браком людського ресурсу для заводу (працівників на завод у Байківцях підвозять з трьох районів області). Але, щоб не втратити потужний інвестиційний проект, голова Тернопільської ОДА Степан Барна запропонував Екхарту Бістраму відкрити ще один завод у Чорткові. Інвестори підтримали цю ініціативу.

Загалом, незважаючи на військові дії в країні, закордонні інвестори активно цікавляться Тернопільщиною, зокрема Тернопільським районом. Надходять пропозиції з Ірану, Індії, Польщі, Литви. Майже щотижня на зустрічі з головою Тернопільської ОДА Степаном Барною приїжджають іноземні делегації високого рангу, чого у попередні роки не було.

Позачергові вибори до Верховної Ради – шлях у нікуди

— Сьогодні на всіх рівнях, особливо на вищих поверхах державної влади, звучить думка про необхідність відставки уряду, перезавантаження, дочасних виборів до Верховної Ради. Ваша позиція з цього приводу.

— Вважаю, позачергові вибори до Верховної Ради в сучасних умовах, тобто під час війни і посередні реформ, – шлях до краху держави. Це може активувати безліч непрогнозованих негативних факторів. Приміром, вибори можуть зупинити роботу 159 об'єднаних громад в Україні, за якими стоїть вирішення буденних питань у селах — виплата заробітної плати, соціальна та адміністративна допомога та безліч інших життєвоважливих дій.

У державі є окрема категорія політиків-критиканів, які, нічого не створивши і не реалізувавши жодного важливого проекту, дають негативні оцінки іншим. Багато критики на початку минулого року адресували у бік держбюджету. Але факт, що у селах і селищах на початок 2016 року були вільні залишки коштів замість традиційних боргів, — говорить сам за себе. Ефективність реформ дуже часто оцінюють пізніше.

— В умовах нових викликів, напруги, щоденних навантажень, коли на зустрічі з громадами у селах доводиться виїжджати здебільшого у вихідні, чи залишається час для відпочинку?

— Ні. За умов 24-годинного робочого дня сім днів на тиждень, при цьому з високим темпом роботи – відпочивати ніколи. Та й не пора нині для відпочинку. Хочеться реалізувати багато ідей, тому інтерес у реалізації свого потенціалу в рамках патріотичних почуттів до Тернопільського району спонукає рухатися вперед, не задумуючись про втому та інші “побічні ефекти” (усміхається – ред.).

Розмовляла Ірина ЮРКО.

Тернопільська районна державна адміністрація оголошує конкурс на заміщення вакантної посади завідувача сектору взаємодії з правоохоронними органами, оборонної і мобілізаційної роботи апарату Тернопільської районної державної адміністрації. Особи, які бажають взяти участь у конкурсі, подають такі документи: заяву про участь у конкурсі; особову картку (форма П-2 ДС) з відповідними додатками; дві фотокартки розміром 4x6 см.; копію паспорта громадянина України; копію ідентифікаційного номеру; копію документа про освіту; декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2015 рік; попередження про спеціальні обмеження щодо прийняття на державну службу; згоду на збір та обробку персональних даних.

Вимоги до учасників конкурсу: володіння державною мовою, повна вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста, магістра, володіння ПК, стаж роботи, пов'язаний з мобілізаційною підготовкою не менше, як три роки, відповідний допуск до державної таємниці. Довідки за телефоном 43-60-50. Документи приймаються впродовж місяця з дня опублікування оголошення.

Відділ Держгеокадастру у Тернопільському районі оголошує конкурс на заміщення вакантних посад головного спеціаліста з державного геодезичного нагляду; провідного спеціаліста сектору землеустрою та ринку земель на період відсутності основного працівника.

Вимоги до кандидатів: громадянство України, освіта вища землевпорядна, вища юридична, вища економічна, стаж роботи в земельній службі не менше 3-ох років. До заяви додаються такі документи: заповнену особову картку з обліку кадрів (форма П-2ДС) з додатками; копії документа про освіту, трудової книжки та паспорта громадянина України (1-ої та 2-ої сторінки); декларацію про доходи; 2 фото 4x6 см.

Документи подаються протягом 30 календарних днів із дня публікації оголошення про конкурс за адресою: м. Тернопіль, вул. Кривоноса, 10. Телефони: 53-56-31, 53-56-22.

Василь Цаль: “Залучення позабюджетних коштів — перспективний напрямок розвитку освіти”

Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.
Фото автора.

Про перспективи і проблеми освітньої галузі Тернопільського району читачам “Подільського слова” розповідає начальник відділу освіти Тернопільської райдержадміністрації Василь Цаль.

Начальник відділу освіти Тернопільської райдержадміністрації Василь Цаль.

говорять про створення опорних шкіл, які, подекуди, мають отримати гранти від 3 до 5 мільйонів гривень на придбання шкільних автобусів, оснащення кабінетів, енергозберегаючої технології та навчання вчителів.

— Питання опорних шкіл наразі тільки вивчається. Передбачається, що опорними будуть школи, в яких навчається близько півтисячі дітей. Всі інші школи стануть філіалами опорної і будуть реорганізовані в ЗОШ I та I-II ступенів. Опорні школи успішно функціонують у країнах Європи, зокрема, в Польщі. Цей процес займає не один рік. Потрібно добре обдумати всі переваги і ризики. Мусять бути внесені зміни в основні законодавчі акти, які регулюють освітню галузь. У Тернопільському районі функціонують освітні округи з центрами у школах Великих Бірок, Мишківчів, Великої Глибочка, Острова, Лозови та Великих Гаїв, на базі яких відбуваються заходи методичного і виховного характеру. Це сприяє злагодженій взаємодії між навчальними закладами і вчителями.

— Яка сьогодні ситуація з підвезенням учнів до шкіл?

— У рамках виконання програми соціально-економічного розвитку Тернопільського району на 2016 рік заплановано придбати до кінця цього року два шкільні автобуси, які курсуватимуть у напрямках Мишківської і Почапінської шкіл. До Мишківської школи потрібно підвозити з інших населених пунктів близько 120 дітей, до Почапінської — близько 150. Департамент освіти і науки Тернопільської ОДА розглядає можливість 50% співфінансування з районами купівлі шкільних автобусів. Додаткового підвезення потребують також учні Великоглибочецької школи.

— На початку цього навчального року у зв'язку зі змінами у шкільній програмі учні 4-их і 7-их класів не отримали підручників. Чи всі школярі сьогодні забезпечені необхідною навчальною літературою?

— Придбана лише половина підручників для четвертокласників і семикласників. Книжки розподілено між дітьми пільгових категорій. Планувалося, що половину вартості підручників оплатить міністерство освіти і науки України, половину — з районного бюджету. Тернопільська районна рада торік у серпні виділила для цього 235 тисяч гривень, однак на державному рівні не було сформовано механізму, за допомогою якого ці кошти можна було

би освоїти. Школярі, які не отримали нових підручників, навчаються за старими або електронними версіями нових.

— Василю Зеновійовичу, як виникла ідея створити на сайті відділу освіти Тернопільської РДА базу даних педагогічних працівників району?

— Вирішили зробити управлінський процес в освіті максимально прозорим і відкритим. З початку цього року започаткували електронну реєстрацію на сайті відділу освіти Тернопільської РДА кандидатів на педагогічні посади в освітні заклади району. За допомогою електронної бази даних узяли на роботу Олену Ясінську вчителем української мови та літератури Лучківської ЗОШ I-II ступенів, Уляну Дерлицю вчительом зарубіжної літератури Провіської ЗОШ I-II ступенів та Ольгу Паряк вчителькою іноземної мови НВК “Дичківська ЗОШ I-II ступенів-ДНЗ”. Поступово розмішуватимемо в базі даних інформацію про всіх педагогічних працівників Тернопільського району.

— Чи є заборгованість з оплати енергоносіїв?

— Станом на сьогодні є заборгованість за січень-березень. Це пов'язано зі змінами до законодавства України щодо газопостачання, згідно з якими з початку цього року бюджетні установи самостійно обирають постачальника газу. Найближчим часом підпишемо нові тендерні угоди і погасимо заборгованість. Опалювальний сезон орієнтовно триватиме до середини квітня.

— Які заходи проводить відділ освіти Тернопільської РДА для гармонійного розвитку дітей?

— На останній сесії Тернопільської районної ради було затверджено комплексну програму військово-патріотичного виховання учнівської молоді на 2016-2017 роки і програму роботи з обдарованою молоддю на 2016-2018 роки, яка передбачає фінансову підтримку переможців районного, призерів обласного та всеукраїнського етапів конкурсів і предметних олімпіад, преміювання вчителів, які з ними працюють. У квітні-травні проведемо форум із лідерами учнівської молоді, під час якого обговоримо актуальні питання розвитку та шляхи вдосконалення освітньої галузі Тернопільського району. Найближчим часом на базі Почапінської школи працюватиме “Клініка на колесах” Міжнародного благодійного фонду “Дар життя”.

— Дякую за розмову, Василю Зеновійовичу!

Хто встановлює тарифи на проїзд у громадському транспорті?

Ірина ЮРКО.

Нещодавно у селищі Великі Бірки вирис ажітаж — раптово зросли ціни на проїзд у автобусах приміського напрямку “Тернопіль-Великі Бірки”. Пасажири обурені, мовляв, підняття цін відбулось без попередніх громадських слухань і проходження відповідної процедури. Це стало фактом того, що мало хто нині знає: перевізники діями у правовому полі, адже в березні ще минулого року уряд скасував державне і муніципальне регулювання тарифів на пасажирські перевезення (за винятком залізничних).

6 грн. для великобірківчан — необґрунтовано?

Каюся у некомпетентності в ситуації і я, автор цих рядків, яка помилково сприйняла інформацію Великобірківської селищної ради на сторінці у Фейсбуку і написала в рубриці “Новини” у номері газети “Подільське слово” за 4 березня, що “на четвертій сесії Великобірківської селищної ради 1 березня затверджено новий тариф на проїзд у приміському автобусному маршруті Тернопіль-Великі Бірки протяжністю 10,5 км. Вартість проїзду тепер становить 6 грн.”. Селищна рада насправді жодного відношення до встановлення тарифу не має, хоча питання щодо формування тарифу дійсно стояло на порядку денному сесії.

— Кабінет Міністрів України скасував державне і муніципальне регулювання тарифів на пасажирські перевезення, відповідне рішення закріплено згідно з постановою уряду №240 від 25 березня 2015 року, — зазначив у розмові **Великобірківський селищний голова Роман Мацелюх**. — Фактично з цього дня приватні перевізники без погодження з владою (у нашому випадку з виконкомом селищної ради), можуть змінювати вартість проїзду в пасажирських автобусах. У нашому випадку — рух тарифів можливий тільки вгору. Ринок послуг з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування є одним зі соціально важливих ринків, на яких впродовж останнього часу в усіх регіонах України відбувається значне підвищення тарифів. Нещодавно до мене, як до голови Великобірківської селищної ради, звернулися понад 200 мешканців селища Великі Бірки, які не погоджуються з різким зростанням плати за проїзд у приміському автобусному маршруті “Тернопіль-Великі Бірки”, адже 22 лютого ц. р. вартість проїзду перевізником підвищено з 5 до 6 гривень. Оскільки Кабінет Міністрів України “утілізував” роль органів місцевого самоврядування у формуванні тарифу на проїзд, ми не маємо жодного впливу на перевізників. Однак, 1 березня ц. р. запросили підприємця-перевізника Віктора Сагадина на чергову сесію селищної ради, щоб він розповів (хоч міг і відмовитися) про причини, що спонукали підняти тариф, про механізми нарахування вартості перевезення, відповів на численні питання депутатів та присутніх на сесії жителів селища. В обговоренні цього питання взяла також активну участь працівники відділу

розвитку інфраструктури Тернопільської райдержадміністрації. А вже 3 березня на засіданні виконавчого комітету Великобірківської селищної ради було винесено питання про проведення експертної оцінки вартості проїзду на маршруті “Тернопіль-Великі Бірки”. В результаті всебічного обговорення цього важливого питання Віктор Сагадин та інші перевізники погодилися знизити вартість проїзду на нашому маршруті з 6 до 5,5 грн. і залишити вартість проїзду по селищу — 50 копійок”.

На сторожі здорової конкуренції — лише Антимонопольний комітет

Тернопільська районна державна адміністрація теж не наділена повноваженнями контролю та затвердження тарифів на перевезення. Як пояснив начальник відділу розвитку інфраструктури Тернопільської райдержадміністрації **Роман Торожнюк**, розпорядженням голови Тернопільської обласної державної адміністрації від 28 квітня 2015 року №240-од визнано таким, що втратило чинність, розпорядження голови ОДА від 7 липня 2014 року №262-од, яким встановлювалися граничні тарифи на перевезення пасажирів до 1 травня 2015 року. Нині приватні перевізники самостійно здійснюють розрахунок вартості перевезення пасажирів по маршруту. На регулювання тарифів на перевезення пасажирів має вплив виключно Антимонопольний комітет України.

— Нині механізм затвердження тарифів як такого не має, — каже Роман Торожнюк. — Кожен приватний перевізник самостійно здійснює розрахунок вартості перевезення, враховуючи фактичні витрати, протяжність та пасажиропотік. Відділом розвитку інфраструктури райдержадміністрації з метою забезпечення моніторингу за станом правильності розрахунку тарифів від усіх приватних перевізників Тернопільського району отримано розрахунок вартості проїзду. Нашим відділом проводиться лише моніторинг правильності розрахунку, не включення у собівартість пунктів, які не передбачені наказом Міністерства транспорту та зв'язку України “Про затвердження Методики розрахунку тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту”, а також у випадку звернення громадян чи організацій, реального пасажиропотоку на маршруті. Позитивним моментом у ситуації, що склалася із ціноутворенням, є факт здорової конкуренції між приватними перевізниками, які тепер намагаються зменшити собівартість надання послуг. До слова, якщо ціни на паливно-мастильні матеріали зменшуються на більше, ніж на 10%, Тернопільська районна державна адміністрація має право вимагати від приватних перевізників зменшувати вартість проїзду у громадському транспорті. На жаль, у сучасних економічних умовах ціни на дизельне паливо знову зростають. Найближчим часом відбудеться обстеження пасажиропотоку на маршруті “Тернопіль-Великі Бірки”. У випадку, якщо реальний пасажиропотік більший, ніж подано у розрахунок підприємця, тариф може бути зменшено до 5 грн.”

• Талановиті земляки

• Податкові новини

Організатори та учасники уроку пам'яті Василя Ярмуша "Я над світом цвітом буду проростати" у бібліотеці-музеї "Літературне Тернопілля".

“Я над світом цвітом буду проростати”

Бібліотека-музей "Літературне Тернопілля" спільно з учнями 7-Б класу Тернопільської ЗОШ I-III ступенів №5 провели літературний урок пам'яті, присвячений життю і творчості відомого українського поета, прозаїка, драматурга, артиста, громадського діяча, уродженця с. Острів Тернопільського району Василя Ярмуша "Я над світом цвітом буду проростати".

На святі звучала поезія відомого поета у виконанні юних

читців — учнів цього класу. Своїх однокласників та гостей свята сторінками біографії Василя Ярмуша провів онук поета Степан Денисюк. Він розповів про радісні і трагічні події у житті Василя Ільковича. У його виконанні прозвучали також поезії дідуся, вірш, присвячений його мамі "Проходимо літа", гумореска "Порохань".

Гостями свята були також учні, учасники хору ЗОШ I-III ст. Острів, які виконали пісні на

слова Василя Ярмуша "Незабудки", "Чекаю тебе", "Пісня про Острів" (художній керівник — Наталя Кошельовська). Спогадами про поета з учасниками зустрічі поділилися літературознавець, громадський діяч Михайло Ониськів та дослідник творчості поетів Тернопільщини, зокрема Василя Ярмуша, Ярослав Гевко. Родзинкою свята став запис вірша "Дума про життя" у виконанні самого Василя Ярмуша.

• Політикум

Під час зустрічі (зліва направо): керівник Тернопільської обласної організації партії "Громадянська позиція" Петро Ландяк, депутат Тернопільської районної ради Роман Шершун, лідер "Громадянської позиції" Анатолій Гриценко, депутат Тернопільської районної ради Ігор Хомко, керівник районної організації партії "Громадянська позиція" Сергій Чапрак.

Анатолій Гриценко:

“Нині ключове завдання для тих, хто відповідальний за майбутнє України, — повернути довіру людей, яка стала дефіцитом”

Галина ЮРСА — ТРР
“Джерело”.
Фото автора.

У Тернополі з робочою поїзкою побував лідер партії "Громадянська позиція" Анатолій Гриценко. Він, зокрема, зустрівся з однопартійцями, депутатами районних, обласної ради Тернопілля від "Громадянської позиції", громадськістю, журналістами. Анатолій Гриценко нагородив

грамотами 10 представників "Громадянської позиції", які зробили найбільший внесок для партії на минулих виборах до місцевих рад. Про основні засади "Громадянської позиції" інформував керівник обласної організації партії Петро Ландяк. Про політичну ситуацію в державі говорив Анатолій Гриценко. Лідер "Громадянської позиції" закликав кожного українця прочитати зміст Мінських угод, звідки стане зрозумі-

лим, що їх виконання для України (особливо в односторонньому порядку, як це зараз відбувається), — це прірва, втрата соборності. Анатолій Гриценко констатував: "Нині ключове завдання для тих, хто відповідальний за майбутнє України, — повернути довіру людей, яка стала дефіцитом". Лідер партії "Громадянська позиція" закликав до активної дії не лише своїх колег, але й усе українське суспільство.

На обліку — понад 30 тисяч платників

Загальна кількість платників податків, які перебувають на обліку в Тернопільській ОДПІ станом на 1 березня складає 31 109. З них: 10 398 — юридичних осіб (8 862 — м. Тернополя та 1 536 — Тернопільського району) та 20 711 — фізичних осіб (16 701 — м. Тернополя та 4 010 — Тернопільського району). За інформацією, наданою начальником відділу реєстрації та обліку платників Іриною Іванко, впродовж лютого Тернопільською ОДПІ взято на облік 193 новостворених платників, з яких 60 — юридичних осіб та 133 фізичних осіб.

Консультації з питань реєстрації та обліку платників, сплати податків та подання звітності — у Центрі обслуговування, телефон: 43-46-10, 43-46-46.

Щодо зміни ставки єдиного податку

Чи змінюється ставка єдиного податку, якщо платник цього податку третьої групи змінює не групу, а лише вид діяльності? Відповідно до Податкового кодексу, до третьої групи платників єдиного податку належать фізичні особи — підприємці, які не використовують праці найманих осіб або

кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, не обмежене та юридичні особи — суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми, обсяг яких не перевищує 5 000 000 гривень.

Ставка єдиного податку для фізосіб третьої групи встановлюється в розмірі:

— 3 % доходу — в разі сплати податку на додану вартість;

— 5 % доходу — разі включення податку на додану вартість до складу єдиного податку.

Таким чином, якщо фізична особа-підприємець — платник єдиного податку змінює не групу єдиного податку, а лише вид діяльності, то ставка сплати єдиного податку не змінюється.

Детальніші консультації стосовно цього питання можна отримати у Центрі обслуговування платників (ЦОП) за адресою: вул. Білецька, 1 та за телефоном: 43-46-10. Тернопільська ОДПІ також нагадує, що з 1 січня 2016 року розпочалась кампанія декларування доходів громадянами за 2015 рік. Консультації, тренінги, надання практичної допомоги у ЦОПі, телефони для довідок: 43-46-10, 43-46-46.

Відділ організації роботи
Тернопільської ОДПІ.

• Новачі

Переатестація правоохоронців

У квітні цього року на Тернопільщині стартує переатестація правоохоронців. Близько 1800 працівників Національної поліції пройдуть через атестаційні комісії, які й визначать — гідні вони нести службу далі, чи ні. Проте комісії не зможуть об'єктивно оцінити колишніх міліціонерів без допомоги тернополян.

Мова не про патрульну поліцію, бо багато хто плує ці процеси. Створення патрульної поліції та набір нових людей — лиш один з етапів реформи. Основним же кроком, наголошуємо, буде переатестація всіх кадрів, які автоматично з міліціантів стали поліцейськими.

В атестаційні комісії, зокрема, ввійдуть представники громадського сектору (зокрема, сподіваємося що затвердять представників місцевого осередку ВО "Автомайдан", ГС "Рада бізнесу Тернопілля", "Самооборони Май-

дану Тернопільщини"). Вони готові, не дивлячись на статус, посаду чи звання правоохоронця об'єктивно вирішувати — хоче громада бачити його в лавах Національної поліції, чи ні. Але атестаційним комісіям та їх членам потрібна й допомога громадян. Мова йде про факти корупційних, злочинних дій, недобросовісних винків колишніх міліціонерів, а нині поліцейських.

Громадяни можуть надати інформацію про правоохоронців за номерами телефону (0352) 404-007, (067) 76-11-011 чи на сайті control-police.org.ua. Усю інформацію перевірятимуть волонтери та в разі підтвердження передадуть її комісіям для прийняття рішення. Конфіденційність гарантована!

Прес-служба Громадської
спілки "Рада бізнесу
Тернопілля".

• Знай наших!

Мої мудрі українці

Українець Іван Пулюй, наш земляк з Тернопільщини, за 14 років до німця Вільгельма Рентгена сконструював трубку, яка згодом стала прообразом сучасних рентгенівських апаратів. Він набагато глибше, ніж Рентген, проаналізував природу й механізми виникнення променів, а також на прикладах продемонстрував їхню суть. Саме Іван Пулюй першим у світі зробив рентгнівський знімок людського скелета.

ліхін придумав, як зробити аналіз крові безкровним. Він створив прилад, п'ять датчиків якого прикріплюють на певні ділянки тіла людини, після чого на екран комп'ютера виводиться 131 показник здоров'я. Його використовують медики у Китаї, Саудівській Аравії, Німеччині, Єгипті та Мексиці.

Унікальну систему маркування — поштовий індекс — у 1932 році створили у Харкові. Спочатку у ній використовували цифри від 1 до 10, а пізніше формат змінився на "число-буква-число". З початком Другої світової війни цю систему індексації скасували, однак пізніше продовжили використовувати у багатьох країнах світу.

На початку 1870-х років українець з Полтави Федір Піроцький розробив технологію передачі електроенергії через залізний дріт. У 1880 році він представив проект застосування електрики "для руху залізничних потягів з подачею струму". Через рік у Берліні поїхав перший електричний трамвай, вироблений компанією Siemens за схемою українця.

Також до заслуг українців належить ракетний двигун, рідкий струменевий скальпель, підводний човен-чайка, екологічно чисте паливо, кінескоп, вугільний комбайн, екоавтомобіль, пристрій для боротьби з ураганам.

Підготував Ярослав
Бачинський.

Винахідником вертольота є київський авіаконструктор, який емігрував до США, Ігор Сікорський. У 1931 році він запатентував проект машини з двома пропелерами, і вже у 1939 році в небо піднявся перший US-300.

Гасова лампа була створена львівськими аптекарями Ігнатієм Лукасевичем і Яном Зехом у 1853 році. Одночасно був винайдений новий спосіб отримання газу шляхом дистиляції і очищення нафти.

Технологію опріснення морської води для пиття розробив професор Одеської державної академії холоду Леонард Смирнов. Заморожена особливим чином, вода перетворюється на кристали, з поверхні яких можна видалити солі, шкідливі речовини, а також важкі ізотопи водню, які негативно впливають на гени і нервову систему людини. Харківський вчений Анатолій Ма-

Об'єднана Громада

БАЙКІВЦІ • ГАЇ ГРЕЧИНСЬКІ • ДУБІВЦІ • КУРНИКИ • ЛОЗОВА • СТЕГНИКІВЦІ • ШЛЯХТИНЦІ

Панорама села Байківці з масиву Русанівка.

• Анонс

24 березня – сесія

Байковецький сільський голова **Анатолій Кулик** підписав розпорядження про скликання шостої сесії Байковецької сільської ради сьомого скликання, яка запланована на **15.00 24 березня 2016 року в будинку культури с. Байківці.**

На розгляд сесії Байковецької сільської ради сьомого скликання винесено питання про внесення змін до сільського бюджету, про затвердження договорів, про затвердження плану соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади, про дозвіл на складання проектів землеустрою та їх затвердження, розгляд заяв, різне.

Від щирого серця вітаємо з днем народження депутата Байковецької сільської ради об'єднаної територіальної громади **Ігоря Володимировича ТЕРНОВОГО.**

Нехай щастя буде у Вашому домі
І радість хай з Вами буде завжди,
Здоров'я міцного, щасливої долі
Нехай Господь Бог дасть на довгі роки.

3 повагою – колектив Байковецької сільської ради об'єднаної територіальної громади.

Колектив Шляхтинецької ЗОШ І-ІІ ст. ім. О. Барвінського вітає з днем народження заступника директора з навчально-виховної роботи **Оксану Степанівну ГУЦАЛЮК.**

Хай життя квітне, як калина в лузі,
Нехай будуть поруч щирі, вірні друзі,
Хай обминають болі і тривоги,
Хай стелиться довга життєва дорога.
Здоров'я міцного і щастя без краю,
Усього найкращого щиро бажаємо!

Щиро вітаємо з днем народження технічного працівника Шляхтинецької ЗОШ І-ІІ ст. ім. О. Барвінського **Галину Богданівну КОВАЛЬ.**

Добра і щастя зичим в цю годину,
Надії, сонця, радості, тепла,
Хай Бог благословить усю родину,
А Вам — міцне здоров'я посила.

3 повагою – колектив Шляхтинецької ЗОШ І-ІІ ст. ім. О. Барвінського.

З днем народження щиро вітаємо керівника народного колективу "Горлиця" будинку культури с. Лозова **Дарію Михайлівну ТКАЧ.**

В цей дорогий для серця день
Бажаєм квітів і пісень,
Від друзів — щирих привітань,
Від зірок — здійснення бажань,
Від сонця — світла і тепла,
Щоб доля щедрою була.

3 повагою – колектив Байковецької сільської ради об'єднаної територіальної громади.

Щирозадушено вітаємо з днем народження художнього керівника будинку культури с. Лозова **Інну Михайлівну ДОЗОРЦЕВУ.**

Хай квітне доля у роках прекрасних,
А життя приносить радість і любов,
Миру і здоров'я, злагоди і щастя,
Многая літа Вам знов і знов.
Хай Вас обминають невдачі і грози,
Хай тільки від радості з'являються сльози,
Ми Вам посилаєм ці вдячні слова,
А Бог хай дарує многі літа!

3 повагою – колектив Байковецької сільської ради об'єднаної територіальної громади.

Щиро і сердечно вітаємо з днем народження молодшу медсестру ФАПУ с. Курники **Зеновію Михайлівну ЗВАРУН.**

Хай б'ється джерелом життя бурхливо,
Красивим буде весь життєвий шлях,
Прекрасним, щедрим, наче хлібна нива,
Чарівним, як мелодія в піснях.

3 повагою – колектив Байковецької сільської ради об'єднаної територіальної громади.

• Реальна справа

Комфортно — в Дубівцях

Ярослав БАЧИНСЬКИЙ.

— Спеціалісти тернопільської підрайонної організації "Електромонтаж СУ-470" (начальник Йосип Панькевич) якісно і оперативно завершили монтажні роботи щодо електричного освітлення вулиць Дубівців — одного з найвіддаленіших населених пунктів Тернопільського району, — коментує подію, на яку давно очікували дубівчани, перший заступник Байковецького сільського голови об'єднаної територіальної громади **Микола Дума.**

В середу, 16 березня, спеціалісти закріпили і змонтували останні вуличні електричні енергоємні ліхтарі на вулиці Лесі Українки. Таким чином освітлені вулиці Шевченка,

Набережна, Івана Франка, Травнева, Садова і Садова бічна, Б. Хмельницького, Урожайна і Лесі Українки. Ліхтарі світлитимуть в основних громадських місцях — біля школи, церков, клубу, крамниць.

— Роботи щодо вуличного освітлення починали з центральної вулиці Шевченка, вона найдовша, — зазначив **Микола Дума.** — 50 відсотків коштів на вуличне освітлення у свій час виділили із бюджету Дубівецької сільської ради, решту частину робіт та обладнання профінансувала Байковецька сільська рада об'єднаної територіальної громади. Це засвідчує, що новоутворений орган місцевого самоврядування вирішує реальні проблеми щодо комфорту

проживання людей в об'єднаній територіальній громаді.

Наступного тижня у Дубівцях розпочнуть встановлення двох сучасних дитячих майданчиків — один біля школи і дитячого садка, другий ігровий комплекс такого типу встановлять у центрі села. Вже визначилися з місцем, тривають підготовчі роботи. Готуючись до Великодніх свят, і в зв'язку з тим, що роботи на городах проводити ще зарано, дубівчани прибирають свої подвір'я, обрізують сухі гілля дерев, оновлюють плодоягідники і фруктові дерева в садах, фарбують парканни, брами. Весна в Дубівцях — пора, що на крилах несе тепло й оновлення, затишок у кожному оселю, злагоду та спокій в громаді.

• Це важливо

Ради об'єднаних громад самостійно вирішують організаційні питання щодо вчинення нотаріальних дій на своїй території

Мінрегіон України спрямував обласним державним адміністраціям листа, в якому роз'яснюється питання дальшого здійснення повноважень з вчинення нотаріальних дій та реєстрації актів цивільного стану громадян виконавчими органами сільських, селищних, міських рад територіальних громад, утворених в результаті об'єднання.

Роз'яснення підготовлені Мінрегіоном спільно з Мін'юстом та експертами на основі діючого законодавства України. У листі повідомляється про два можливі шляхи орга-

нізації вчинення нотаріальних дій та реєстрації актів цивільного стану громадян в населених пунктах об'єднаних громад: уповноваження старости села, селища на вчинення таких нотаріальних дій або покладення на старосту села, селища обов'язку забезпечити прийняття від мешканців відповідних документів, їх передачу для виконання зазначених повноважень уповноваженим виконавчим органом сільської, селищної, міської ради, а також видачу належно оформлених документів мешканцям.

“Керуючись інтересами територіальної громади в цілому і мешканців відповідних населених пунктів,

сільська, селищна, міська рада має самостійно прийняти рішення щодо організації здійснення виконавчими органами сільських, селищних, міських рад територіальних громад, утворених в результаті об'єднання, повноважень з питань вчинення нотаріальних дій та реєстрації актів цивільного стану громадян”, — йдеться у листі з посиланням на положення Законів України “Про місцеве самоврядування в Україні”, “Про нотаріат”, “Про державну реєстрацію актів цивільного стану”.

За матеріалами прес-служби Мінрегіону України.

• Конкурси

Розкажіть про місцеве самоврядування у вашій громаді і виграйте поїздку до Страсбургу

До 30 червня 2016 року приймаються заявки на участь у конкурсі для школярів “Місцеве самоврядування — це ми!”. За перемогу в конкурсі про місцеве самоврядування — подорож до Страсбургу та електронні гаджети.

Можливість відвідати Штаб-квартиру Ради Європи (м. Страсбург, Франція), ознайомитись з діяльністю цієї поважної міжурядової організації та взяти участь у її заходах, поспілкуватись з молоддю інших країн отримають не лише автори роботи-переможниці, а й автори робіт, що виграють 2 та 3 місця.

1 місце — диплом, кубок, запрошення 4 авторів роботи-переможниці до Штаб-квартири Ради Європи.

2 місце — диплом, запрошення 3 авторів роботи до

Штаб-квартири Ради Європи.

3 місце — диплом, запрошення 2 авторів роботи до Штаб-квартири Ради Європи.

Крім того, запроваджено додаткову почесну нагороду — **Приз глядацьких симпатій**, студія-володар якого отримає електронні гаджети. Усі фіналісти також будуть запрошені до Києва на церемонію нагородження переможців щорічного національного конкурсу “Кращі практики місцевого самоврядування” 2016 року.

Учасники мовою телебачення розповідають однокліткам і дорослим про сучасне та майбутнє місцевого самоврядування у світі, Україні, своїй громаді, як воно діє, як брати у ньому участь, розбудувати, захищати, про реформу місцевого самоврядування.

Як взяти участь: зніміть відеокліп або справжній короткометражний фільм, сюжет або телепрограму, присвячені широкому колу питань місцевого самоврядування, тобто розкажіть мовою телебачення своїм однокліткам і дорослим про сучасне та майбутнє місцевого самоврядування у світі, Україні, вашій громаді, як воно діє, як брати у ньому участь, розбудувати, захищати, про реформу місцевого самоврядування, і отримайте унікальну можливість покращити свої знання з цього питання.

Продовження на 10 стор.

Щирі і сердечні вітання з днем народження надсилаємо спеціалісту загального відділу Байковецької сільської ради об'єднаної територіальної громади **Наталії Богданівні КІТЧАК**.

Бажаємо щастя і достатку,
Ясного неба і тепла,
В житті — лиш згоди і порядку,
Щоб доля світлою була.
В роботі — успіхів, везіння,
У справах — вічного горіння.

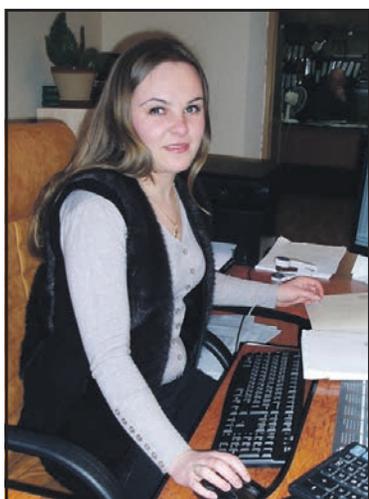
З повагою — колектив Байковецької сільської ради об'єднаної територіальної громади.

• **Агробізнес**

Дубівцецьке молоко — екологічно чисте

Ярослав БАЧИНСЬКИЙ.
Фото автора.

ТОВ “Агрокомплекс”, який очолює досвідчений менеджер та економіст Григорій Пінязь, сьогодні є багатогалузевим господарством. Підприємство орендує майже п'ять тисяч гектарів землі в селах Дубівці, Івачів Долішній, Великий Глибочок, а також у Добриводах, Новиках і Чумалях Збарзького району. Впродовж останніх років за рахунок інтенсивної європейської технології тут вирощують стабільні урожаї зернових і технічних культур, займаються кормовиробництвом.

Диспетчер, головний спеціаліст ТОВ “Агрокомплекс” Руслана Хованець.

ми, механізаторами, їздовими трудяться багато молоді. Заступник директора по тваринництву Володимир Лучкевич стверджує, що праця кожного члена колективу спрямована на те, що важлива галузь була і прибутковою, і перспективною.

Серед молодих працівників ТОВ “Агрокомплекс” — ветеринарний лікар Андрій Зарічний, агроном Олександр Штанькевич, доглядач тварин Олександр Волянук, дояр, якого бачите на світлині, Володимир Мигаль. У ТОВ “Агрокомплекс” працює на тракторі його брат Василь Мигаль. Серед адмінперсоналу агропідприємства є також нові молоді обличчя. Зокрема, диспетчер, головний спеціаліст, яка здобула вищу освіту в Тернопільському комерційному інституті, Руслана Хованець. Вони — нинішні і майбутні сільського господарства, яке виконує важливу загальнодержавну функцію — виробляє молоко, м'ясо, забезпечує країну хлібом.

Дояр ТОВ “Агрокомплекс” Володимир Мигаль.

• **Весняний засів**

Технології забезпечують урожай

Ярослав БАЧИНСЬКИЙ.

Родючі байковецькі чорноземи розкисли після лютневих і березневих сірих дощів та мокрого снігу, машини рухаються польовими дорогами з мінімальною швидкістю, залишаючи чималі борозни для грейдера, що перед посівною наводистим лад. Але, вміло використовуючи погодні морозні світанки, тут вчасно і сповна підживили усі озимі посіви пшениці, ріпаку.

Засіяли з осені в добре виро-блений ґрунт висококondиційне насіння пшениці та ріпаку німецьких і вітчизняних селекцій, гібридів еліти, першої репродукції. І ось тепер, згідно з технологічним циклом, комплексні мінеральні добрива внесли розкидачами механізатори Володимир Муха, Володимир Волянук, а підвозили їх на лани тракторист Ярослав Білецький, водій Зіновій Гураль. Для головного агронома ТОВ “Вікторія” Олександра Козака це вже початок третьої весняної компанії у байковецькому господарстві. З роками приходять досвід і практичне застосування набутих знань у Львівському національному аграрному університеті.

Ще один молодий спеціаліст є нині в команді досвідчених

керівників-аграріїв Степана Маціборки та Богдана Заполуха — Назар Озерянський, який розпочинав у Байківцях із проходження виробничої практики. Назар три роки працював механізатором, успішно освоїв сучасну збиральну і посівну техніку, імпорнтні агрегати для обробітку рослин і боротьби з бур'янами. На Львівщині закінчив профільний технікум, вищу інженерну освіту здобув у Львівському національному аграрному університеті. Навіть досвідчені механізатори, в яких трудовий стаж сягає 30 років, з повагою ставляться до юнака.

— Назар Озерянський — не по літах тамущий і розумний, пройшов усі шаблі росту, — каже директор Богдан Заполух. — Таких спеціалістів треба берегти і підтримувати в добрих починаннях.

Весні початок у Байківцях зроблено. Хоча це лише перший заділ на майбутній урожай, він важливий передусім. Попереду — посіяти 1300 гектарів ярих культур, кукурудзу, сою та гречку.

— Сподіваємось повністю забезпечити механізмами, паливом, добривами та препаратами захисту увесь цикл весняних робіт у полі та догляд за рослинами, — каже генеральний директор ТОВ “Вікторія” Степан Маціборка. — Земля любить того, хто про неї повсякчас дбає”.

• **Добрі справи**

Дитячий спортивно-ігровий комплекс у с. Лозова Байковецької сільської ради об'єднаної територіальної громади.

У Лозовій встановлюють спортивно-ігровий комплекс “Радість”

Соломія ТКАЧУК.
Фото автора.

Днями у селі Лозова розпочали роботи щодо облаштування дитячого спортивно-ігрового комплексу “Радість”.

Встановити комплекс вирішили на території шкільного подвір'я, бо саме сюди щодня приходять батьки зі своєю малечею.

Про потребу у такому комплексі ми запитали в **Світлани Сеньків** — мами шестирічної Каріни та дворічної Тані: “Дуже добре, що нарешті в Лозовій з'явився повноцінний ігровий комплекс. Ідея щодо його встановлення дуже вдала. Моя старша донька з нетерпінням чекає відкриття ігрової споруди, їй дуже вже кортить випробувати гойдалки”.

• **Бувальщина**

Історія вишиваного рушника

Галина ЮРСА — ТРП “Джерело”.

Події, про які оповів житель Дубівців Тернопільського району Василь Онуфрійович Ханас, відбулися у 1944 році. Селяни, звільнившись від польського свавілля, страждали від нових гнобителів. Українці вели тоді війну на два фронти — боролися з німецьким та більшовицьким окупантом. У галицьких селах діяло націоналістичне підпілля.

Ганні Шелізі — уродженці Дубівців, йшов тоді 15 рік. Дівчина, вихована у націоналістичному дусі, здогадувалась, що члени її родини причетні до боротьби за визволення рідної землі від чужоземних зайд, проте відкрито про це з Ганною ніхто не говорив.

Дівчина допомагала батькам порати господарку, любила працю на полі та городі. Але найбільше її захоплювало вишивання. Усі образи Ганя прикрашала квітами та вишиваними рушниками. Ніхто, напевне, не міг похвалитися такими подушками, які вишила дівчина. Голка у її руці була не просто знаряддям праці, а джерелом невичерпної творчості. І чого лише не було на її вишитті — найперше квіти, якими так багата українська земля, виноград та калина, листя дуба як символ сили, достатку та краси. А ще геометричні узори — безпе-

первність та незнищенність життя.

Особливо гарним був рушник, який Ганнуса щойно вишила. Кольори так і вигравали веселкою. Але чогось не вистачало на рушнику. Глянувши на багате вишиття, дівчина уявила, що такою ж гарною є її рідна земля Україна. “А не вистачає тут тризуба! — осінило Ганну, — мій народ мусить бути колись вільний. Недаремними є сльози матерів, які не дочекались синів з війни, не бавили своїх онучат. Чому ми не живемо під своїм синьо-жовтим стягом, чому, виконавши націоналістичний гімн “Ще не вмерла України”, людина може бути кинута до в'язниці?”. Ці та інші “чому?” часом не давали спати, спонукали до роздумів. І Ганя, підбравши нитки, вишила посередині тризуб на цьому гарному рушникові. Але відкрито застелити його на столі, прикрасити образ чи портрет Шевченка дівчина на могла, тому заховала рушник у скриню й милувалася ним, коли був час.

Того дня, як говорили люди, у селі була облава. Енкаведисти вривались до помешкань і щось шукали. Особливо “трусили” сільських інтелігентів, трохи можніших селян. Прийшли і до їхньої хати. Запитали, чи немає у них підпільної літератури. Почувши ствердне “ні”, почали свою роботу. Ганнуса вперше побачила тоді, що значить слово “обшук”. Гарнізонці витягували зі скрині, що там було, ретельно

Не приховує захоплення і **Ірина Німко**, мама маленького Степанка: “Майданчик для дітей — як ніколи актуальний, — ділиться враженнями пані Ірина. — Відрадно, що він буде таким сучасним і яскравим. Також приємно, що і про батьків не забули, для яких, знаю, тут планують встановити ще і лавки”.

Станом на ранок четверга, 17 березня, на території майданчика вже спорудили основу для встановлення спортивно-ігрового комплексу, у який ще буде вмонтовано дві дитячі гірки. На майданчику також буде одна подвійна гойдалка, гойдалка-балансир, дерев'яний будиночок з пісочницею, спуском та гіркою.

За словами Байковецького сільського голови Анатолія Кулика, аналогічні комплекси планують спорудити в усіх селах Байковецької об'єднаної територіальної громади. Загалом на закупівлю дитячих майданчиків сільська рада виділила 200 тисяч гривень.

витушували, вилазили на стриж, вивертаючи все, що бачили. Після них у хаті треба заново наводити лад, але дуже погано було на душі від того, що хтось чужий та неприємний кладе свої руки на те, що для тебе святе. Гірше, звичайно, коли щось заборонене знаходили. Тоді сім'ї грозило виселення у Сибір, каторжні роботи, тюрма, а то і розстріл.

Ганнуса була впевнена, що у цій хаті чужинці нічого не знайдуть, поки під чоботом одного із гарнізонців не опинився її рушник з тризубом. Дівчина, побачивши це, дуже налякалась, аж збігла. Але молодий солдат так і залишився стояти на рушнику до кінця обшуку. Він забруднив вишиття чоботами, але, здавалось, не помітив на ньому тризуба. Лише згодом, коли кадебіти, не знайшовши підпільної літератури, виходили з хати, гарнізонці, що стояли на рушнику, підморгнув до Ганни і тихо промовив: “Негайно заміни центр рушника квіткою, бо сім'ю відправлять до Сибіру”. Видно, цей гарнізонці походив із Західної України і не поділяв поглядів сталіністів, що і врятувало родину Ганни...

Ганна Шеліга прожила довге життя. Їй пощастило уникнути репресій. Вона побачила народження нової України, про яку стільки її односельців мріяли. З тривогою сприйняла жінка події Євромайдану, розстріл Небесної Сотні. Померла Ганна Шеліга 13 грудня 2014 року.

Учасники літературної години “Хвала тобі в усі часи, Кобзарє” у бібліотеці села Курники із бібліотекарем та завідуючою клубом села Курники Марією Миц.

Тернопільські стежки Шевченка

Соломія ДМИТРИЄВСЬКА.

В Україні і за її межами читають Тараса Шевченка, бо він актуальний завжди і всюди.

Хоч кожен його сприймає по-своєму, для українців Кобзар є генієм, вічним в історії держави. Усі захоплюються, передусім, його прагненням національної спра-

ведливості, відданістю свободі і правді.

З нагоди 170-ої річниці перебування Кобзаря на Тернопільщині, у бібліотеці села Курники відбулася літературна година “Хвала, тобі, в усі часи, Кобзарє”. Учасники заходу зробили екскурс в історію, коли Шевченко відвідував Почаївську Лавру, був у Кременці та Вишнівці. Учасники, а

ними були Вікторія Бачинська, Діана Супрун, Анастасія Супрун, Анастасія Ховрат, Олександр та Ігор Савіцькі, Віталій Крись, Устим Бутрин, Віталій та Наталія Миц, Тетяна Ховрат, із захопленням декламували вірші великого Кобзаря. Підготувала та провела літературну годину бібліотекар та по сумісництву завідувача клубом села Курники Марія Миц.

• **Виробництво**

Щоденна праця

Ярослав БАЧИНСЬКИЙ.

Коли доводиться бути у Стегниківцях, неодмінно стараюся поспілкуватися з працівниками ТОВ “Стегниківське”. Їх на фермі, тракторній бригаді, в складі адмінперсоналу трудиться майже 50. На весняну посівну, чи на час гарячих жнивних буднів, коли людським гомоном наповнюється територія поля і току, збирається більше місцевого люду, особливо молоді. Це добрий знак для есафети покоління, добре, що молодь залишається працювати на малій батьківщині, у рідному селі, бо треба орати землю, засівати, збирати хліб, доїти корів, вчити дітей, лікувати хворих, кликати до молитви парафіян...

Вони вступають найраніше як взимку, так і у будь-яку іншу пору року. Веду мову про тваринників, які зустрічають свої досвідки на фермі. Радий за керівників сільгоспдприємств, що зберегли не тільки матеріально-технічну базу, досвідчених працівників, матеріальний достаток їх сімей, а головне — тваринництво взагалі.

У Стегниківцях до таких належить директор ТОВ “Стегниківське”, заслужений працівник сільськогосподарства України Мирон Кубант. Саме завдяки його організаційським здібностям, наполегливості вдалося зберегти в 90-х роках майже розвалену господарку, адже був найвищий потенціал — працюючі люди. Тваринництво стало основним домінантом після рослинництва, в скрутну фінансову годину рятувало господарство. Реалізація молока, м'яса, молодняка приносила гідні кошти, за які можна було придбати паливо і мінеральні добрива на весняну посівну, частково оновити сільськогосподарські знаряддя та реманент, вчасно виплатити зарплату, відрахування до бюджетів різних рівнів.

Серед ветеранів галузі — головний зоотехнік Михайло Шуль. Він

Головний зоотехнік ТОВ “Стегниківське” Михайло Шуль.

юнаком у 1984 році, після закінчення Бучацького радгоспу-технікуму, де набув фаху ветеринара, повернувся у рідне господарство. Деякий час виконував обов'язки на центральній садибі в Лозовій, де налічувалося до 5 тисяч голів великої рогатої худоби. Згодом молодого спеціаліста рекомендували на посаду ветлікаря на молочно-товарну ферму в Стегниківцях. Тепер Михайло Теодорович про ті часи згадує із деякою ностальгією: у приміщеннях та на оборах утримували 1740 голів ВРХ, 600 овець, 80 коней. Ті часи канули в лету, але тут зберегли основу і головне — віру людей у перспективу і потрібність займатися м'ясним і молочним скотарством. “На 1 березня ц. р., — каже Михайло Шуль, — у ТОВ “Стегниківське” утримують 535 голів великої рогатої худоби, з них 100 високопродуктивних корів чорно-рябї породи. Торік від кожної за рік надійли по 4605 кілограмів молока. І зараз від корови надують по 14 кілограмів молока. З

початку року вже народилося 50 телят, а торік приплід був — 131 голова молодняка. Оновили молочне стадо майже на 30 відсотків. За 2015 рік вироблено 4605 ц молока, 389 ц м'яса”.

За цими позитивними результатами — копійка, сумлінна щоденна праця невеликого, але згуртованого колективу. Багато з них трудиться на фермі два і більше десятих літ. Серед них доярки Катерина Чекота, Галина Яциків, Світлана Кондратюк, Люба Бойцун, Ольга Чуйко, Світлана Скоробагата, оператори на відгодівлі та дощувачів тварин Наталія Бай, Оксана Каліщук. Справно корми силос, сінаж, солону, концорми завозять до годівниць їздовий Андрій Яциків, тракторист Іван Карман. “На всі руки майстер” — так у ТОВ “Стегниківське” називають Івана Канаса, і мають для цього, як кажуть, добрі підстави. Іван Теодорович — обліковець молока, електрик, столяр, електрозварювальник. Без нього і його фахової роботи не обходяться ремонтні обладнання, підготовка тваринницьких ферм до зими, заміна вікон та дверей, підлоги у корівниках.

Тетяна Босюк: “Прикро, що сучасна поп-музика витіснила музичні шедеври”

Восьмикласниця Байковецької ЗОШ I-II ст. Тетяна Босюк володіє багатогранним талантом, адже вона є учасницею багатьох олімпіад шкільного, районного та обласного рівнів, а ще — танцівниця, співачка, художниця і юна майстриня. І навіть це ще не вичерпний перелік її талантів.

Учениця 8 класу Байковецької ЗОШ I-II ст. Тетяна Босюк з вчителькою української мови та літератури Галиною Мар'янівною Сьомер.

Тетяна використовує будь-яку можливість поглибити знання рідної мови, завдяки чому часто отримувала призові місця у районному і обласному конкурсах знавців рідної мови ім. П. Яцика, у районному мовно-літературному конкурсі ім. Тараса Шевченка, в олімпіадах з української мови та літератури, крім цього — в олімпіадах з хімії та біології.

Конкурси та олімпіади — насправді не складні, якщо маєш підтримку досвідчених наставників, — розповіла Тетяна Босюк. — До кожного конкурсу ґрунтовно підготуватися мені допомагають вчитель української мови та літератури Байковецької ЗОШ I-II ст. Галина Мар'янівна Сьомер, вчитель біології, директор школи Ольга Зіновіївна Пулька, вчитель хімії Оксана Василівна Бреґін. Вдячна їм і за моральну підтримку, за те, що вболівають за мої успіхи.

Улюблених шкільних предметів Тетяна не має, каже, що кожен урок цікавий по-своєму. У вільний час дівчина займається танцями у народному аматорському ансамблі танцю “ГлоріяБай” БК с. Байківці (художній керівник — Лілія Вельган), з цим колективом торік виступала на мистецькому фестивалі у Болгарії, де ансамбль “ГлоріяБай” отримав найвищу нагороду. Байківчанка ще й співає у дитячому вокальному ансамблі “Сонечко” БК с. Байківці (художній керівник — Марія Вацик). Таня пише вірші, першу поезію про Великдень створила в 4 класі.

Окреме хобі Тетяни Босюк — хенд-мейд, власноруч виготовляє прикраси, картини із стрічок. Дівчина веде здоровий спосіб життя, займається спортом, брала участь в спортивних змаганнях. Одного разу здобула перше призове місце у змаганнях з легкої атлетики. Цьогоріч з друзями захищала спортивну честь Байковецької школи в змаганнях із шахів, де байківчани-школярі здобули перше місце.

Музичні вподобання Тані зупинилися на німецькому металгурті “Rammstein”. “Залюбки слухаю і класичну музику, — каже байківчанка. — Дуже розчаровуюсь, коли почувши класику, мої друзі просять вимкнути цю музику, бо, мовляв, вона нудна. Прикро, що однолітки віддають

перевагу поп-музиці, категорично відмовляючись від справді вартісних класичних творів”, — констатує школярка.

Улюблені актори Тетяни Босюк — Сильвестр Сталлоне та Джейсон Стейтем, з якими дівчина мріє зустрітись віч-на-віч. У людях Таня цінує вірність, щирість, відкритість та простоту.

Тетяна — талановита дівчинка, творча, наполеглива, артистична, гарно малює, активна в усьому, до чого береться, — каже про свою ученицю вчитель української мови та літератури Галина Мар'янівна Сьомер. — Завжди старанно виконує домашнє завдання. В майбутньому бачу цю ученицю журналістом. Зараз вона пише добрі тексти у жанрі фантастики. Від третього класу бере участь в олімпіадах. Два роки поспіль займала перші місця в районному конкурсі знавців рідної мови імені Петра Яцика. В школі працюю двадцять дев'ять років, але таких, як Таня, серед моїх учнів було небагато”, — зазначила Галина Мар'янівна.

На завершення розповіді про талановиту ученицю Байковецької школи Тетяну Босюк пропонуємо читачам її поетичні рядки:

“Крилата мрія”

Линь, моя мріє, крізь роки,
крізь час,
Не загубися, не тлий
кожен раз,
Як злії думки будуть бити
і рвати,
Ти не забувай мене
обіймати.
В політ твої крила мене
підіймають,
Всі темні думки тихим
співом зганяють.
Я борюсь за тебе,
не бійся, лети,
Веди до своєї
й моєї мети!

Соломія ДМИТРИЄВСЬКА.

Там, де б'є джерело

Ярослав БАЧИНСЬКИЙ.
Фото автора.

Свій газетний матеріал про село Курники розпочну не з історії, хоча деяка хроніка згодом буде, а з поетичних, від серця написаних рядків їхнім земляком, молодим київським поетом Петром Ткачем з його першої збірки “Миті життя”, яка побачила світ в одному із столичних видавництв:

Тут гаї, сади,
Тут діди жили,
Тут безмежний луг,
Тут незламний дух.

В цьому переконуються у хвилини спілкування зі старожилами, статечними газдами і поважними газдинями, з молоддю й зовсім юним поколінням. Виконуючий обов'язки старости Лозови і Курників у складі Байковецької сільської ради об'єднаної територіальної громади Володимир Гуль, до речі, курниківський зять, порадив взяти собі в гіді завідувачку сільською бібліотекою і клубом Марію Миц. Показуючи джерело, яке спільно обдана громада, розповіла пані Марія про історію і сьогодні Курників, що за 10 кілометрів від обласного центру.

Коріння

Село відоме з другої половини XVI ст., але археологічні знахідки говорять про заселення цієї території з давніх-давен. Грунти навколо Курників були чорноземні, і лише на Лисій горі добували глину, з якої виробляли цеглу для будівництва, висушуючи її на сонці. На початку села (з боку Лозової), неподалік від річки Гнізденчої, б'є два джерела. За словами старожилів, на їх місці колись була церква, після знищення якої місце носить назву “Під хрестом”.

У 1881 році у Курниках відкрили однокласну школу з українською мовою навчання. Ділячи читальня “Просвіти”, “Луг”, кооператив. Селяни в основному займалися землеробством, хоч поля у них було небагато. Тільки два господарі мали по 20 моргів землі, інші набагато менше, а дехто був зовсім безземельним. У селі були гарні сади. Корінне населення вирощувало корів, свиней, домашню птицю. Селяни ткали полотну із конопель і льону на білизну, одяг, виплітали солом'яні капелюхи. Практично все необхідне курниківчани виробляли власноруч, а зароблені гроші вкладали у виховання дітей та розширення господарства. У 1904-1914 роках через Курники до Збараж збудували залізницю.

Закінчення Першої світової війни в селі зустріли з радістю, але з фронту не вернулися Іосип Черномаз, Іосип Бекерський і ще троє. Кілька людей тоді померли від тифу. В 1922 році, за вїтвства Михайла Бонка, побудовано муровану церкву св. Михайла. Приблизно в цей час збудовано Народний дім, де розмістили також читальню.

Під час другої світової війни навколо Курників та Лозової сконцентрована повстанська боротьба загонів УПА. 27 липня 1948 року в Курниках загинув член ОУН-УПА Павло Вовк, а 26 липня 1948 року в Чагаринському лісі поблизу Курник під час облоги загинув симпатик ОУН Данило Ремінчик. У 1991 році в селі насипали символічну могилу загиблим українським Січовим Стрільцям.

Видноколи

У Курниках нараховується 137 селянських дворів, в яких проживає 375 осіб. Найстарша жителька села – Ганна Доброводська. На Різдво Христове Ганна Дмитрівна відзначила поважну дату – 90-річчя. Було що згадати

Юні жителі Курників біля сільського клубу із завідувачкою сільською бібліотекою та клубом Марією Миц.

й кризь призму прожитих літ. Усе життя працювала ланковою буряківничою ланки в місцевому колективному господарстві. За сумлінну працю відзначена грамотами, державними нагородами. Разом з чоловіком Степаном Якимовичем, який 14 років тому пішов у засвіти, збудували дім, виховали, допомогли здобути вищу освіту і благословили на власну життєву дорогу синів Володимира і Степана, дочку Марію. На різдвяний цьогорічний ювілей було затісно у материнській світлиці. Зібралися за спільним великим столом діти із сім'ями, п'ятеро внуків, дев'ять правнуків.

У Курниках нині проживає дев'ять одиноких похилого віку, серед них Ганна Скубіш, Марія Суха, Ольга Савицька, Марія Черномаз, Стефанія Баб'як, інші. Крім допомоги сільської ради, СТОВ “Дружба”, місцевих підприємців, ними постійно опікується і допомагає вирішувати щоденні життєві справи соціальної робітнички Ольга Дячун. Ольга Степанівна у соціальній сфері працює понад два десятки літ, під її опікою є також ця незахищена категорія населення і в Лозовій. Не обминають увагою представники місцевого самоврядування в Курниках учасника бойових дій Володимира Мица, українських воїнів, що повернулися із зони воєнних дій на Донбасі, – Петра Леха, Володимира Бачинського, лікарів-доторів найбільшої у світі техногенної аварії на Чорнобильській АС Михайла Рудька.

Символічна могила українським січовим стрільцям у Курниках.

ногенної аварії на Чорнобильській АС Михайла Рудька.

В селі проживають багатодітні сім'ї. Надія Дендзель виховує шестеро дітей, а у сім'ях Світлани Бачинської, Галини Рудой ростуть по троє діточок. Хай будуть вони здорові та щасливі!

Часто мешканці села – особливо літні люди, вагітні жінки, породіллі звертаються за медичною допомогою і консультацією у фельдшерсько-акушерський пункт, де завідувачкою працює Оксана Королюк, молодшою медсестрою – Зіновія Заварун. За рік вони проводять до тисячі прийомів хворих із профілактичними заходами та викликами. Бувають майже у кожній оселі.

Для зручності підприємці Ярослав Шинкарук, Василь Медвідь відкрили в Курниках дві крамниці.

Щонеділі і в значні релігійні свята в церкві св. Архистратига Михайла відправляє літургію отець Мiron. У цьому храмі вже багато років діє церковний хор під керівництвом Дарії Ткач.

Поступ

У цьому році курниківчани відзначать 45-ліття від дня відкриття сільського клубу, а 15 років тому відкрито сільську бібліотеку. Весь цей час у бібліотеці працює великий ентузіаст, випускниця Теробовляньського училища культури Марія Миц. Книжковий фонд сільської книгозбірні нараховує майже три тисячі книг. У бібліотеці за ініціативи Марії Володимирівни постійно функціонує клуб за інтересами “Незбудка”. Його учасники вивчають та збирають місцевий фольклор, звичаї, обряди, там відбуваються цікаві мистецькі заходи, що дають змогу юнакам і дівчатам краще пізнати рідне село. Найактивніші читачі у читальні – Микола Чухрій, Тетяна Ховрат, Василь Бутрин, Володимир Кухарук. Під час цьогорічних Шевченківськи днів у бібліотеці відкрито книжкову виставку “Прийшов Кобзар, щоб розвеселити душі”. У книгозбірні на видному місці – стенди та періодична література про Тернопілля. Марія Миц любить і шанує свою роботу, сповна віддана культурній та духовній справі.

Розкажіть про місцеве самоврядування...

Продовження.
Початок на 7 стор.

Приймаються відеороботи різних жанрів і творчих рішень тривалістю до 15 хвилин, створені у 2015-2016 роках. Кожен учасник (студія, гурток, школа, організація тощо) може бути представлений у номінації не більше, ніж трьома роботами. Обов'язкова умова для участі у номінації – виконання конкурсної роботи авторами шкільного віку, дитячою студією, гуртком тощо або у співпраці з ними.

Розкажіть у своїх роботах про місцеве самоврядування у вашій громаді. Ви можете запропонувати власне бачення завдань та можливостей місцевого самоврядування. Не варто боятися цього – почніть розмову з простого: що ми знаємо про самоврядування? як це працює? що ми можемо зробити для

цього? як збільшити участь молоді у вирішенні питань місцевого значення, розбудові своїх громад? як удосконалити самоврядування? як сьогодні відбувається реформування місцевого самоврядування в Україні? які успіхи досягнуто? що ви знаєте про добровільне об'єднання та співробітництво громад?

Детальні умови участі у фестивалі та додаткова інформація – на офіційному сайті Міжнародного дитячого телевізійного фестивалю “Дитятко” (<http://fest.dytiatko.org.ua>).

Довідково. Номінація “Місцеве самоврядування – це ми!” є складовою частиною Національного конкурсної програми Міжнародного дитячого телевізійного фестивалю “Дитятко”. Номінація започаткована у 2012 році спільно з Радою Європи.

Ліричний зошит

У неділю рано...

Закінчення.
Початок у попередніх випусках “Об'єднаної громади”.

Володимир ДЯЧУН.

У НЕДІЛЮ РАНО Я

не надягав фланелевої сорочки і не йшов до церкви — я грівся шестом поживклих газетних сторінок під татовими пальцями. Грівся від скрипу ранішніх заклятих дверей, коли поверталася з церкви мама. Я грівся від того, що у мене є тато і є мама.

Тепла ж! — омана радянського комунізму закінчилася для мене у вісімдесят третьому у березні (померла мама) й у вересні (помер тато). У своїй (аж тепер!) фланелевій сорочці я переносив (у березні, потім — у вересні) їх з рідного дому до (неї — незнайомої, невідданого!) церкви, а потім із церкви на цвинтар ледь теплою (ні весна, ні осінь) дорогою якраз поміж Лозовою і Шляхтинцями — двома сусідніми (скільки ж то нескінченних кілометрів між ними?) селами. Усе тепло всевітну було у мене відібрано — зостався холод дороги, холод держави. Найгірше: холод дому, холодний я сам.

Від мене вони й залишаться, оті вени, бо оті колишні плантатори своїми п'ятирічними планами, своїми безплатними трудовнями-полоньями, своїми цукровими плантаціями, своїми довго не стихаючими лементаціями — так стиснули мамине серце, аж вени виступили на ногах. Ось так серед них вузлуватих я і з'явився на світ: єдине, що я встиг забрати із собою, то — вени, прекрасні вузлуваті вени, що достеменно ніг моїх не можна впізнати і навіть серце моє не треба нікому стискати.

От і наламав торішніх стеблин очерету, простелив їх на вологий квітневій землі, сів навпроти сонця, простягнув до саява руки, витягнув до променя лице, згадав татові руки, бритву (очерет!), мамине лице, вени (й свої!), поглянув на землю: в деяких місцях вона прогнулась від минулого снігу, від минулої зими. Ось так, напевно, і моє серце прогнулося від проживаючого року — від зими до весни: десь колись чомусь воно не витримало отих згинів. Але нащо мені про це знати: о с ь з е м л я — в и т р и м а л а.

Викопаю дому фундамент — закопаю втому у яму — викопаю ярий підмурок — закопаю старість похмуру — викопаю здолу і далі — закопаю болі й печалі — викопаю бродом все далі — закопаю кроки й сандали — викопаю глибше у боки — змарновані вкопаю роки... І ціпеніє земля в непокори: ще штик — й упираюся в корінь... І — ось! В и к о п а н и й мій дід, наче я, в и к а п а н и й, стоїть.

Я тримаю в руках фіолетову картоплю. Я люблю збирати її у сусідів. Мені подобається їм допомагати: у них вона завжди не така, як наша — то фіолетова, то червона, то брунатна. У нас вона завше сіро-коричнева. І чомусь шорстка,

і з землею, і чомусь бараболя, стурбована мамина-татова бараболя. Потім пальці докупи не годен стулитись, потім ними до рідних не дотулитись. Коли картопля фіолетова, то завжди чомусь чиста й волога. І пальці тоді надивовижно чисті, і душі ніщо не торкає. Я мав несвоєю картоплею, але усе моє дитинство було прив'язане до своєї, сіро-шорсткої. Усе своє життя я в лише таку бараболю. Чисту картоплю чомусь завжди мали сусіди. Ось і тримаю в чистих — чисту, фіолетову, яку ніколи не зможу їсти.

Так було багато, о, так було багато мами, так було багато тата, так було багато усіх: діда, баби, вуйків, цьоток — і то усе Снігурі й усі то Дячуні. Усі вони — усі ті, що згори, усі ті, що з низини, й усіх так багато, і я серед них — багатий один. І ось тепер їх уже немає нікого: ні мами, ні тата, ні діда, ні баби, ні вуйків, ні цьоток. Тільки я ще зібний один і я — серед себе (о — так стало мало мене угорі, так упало багато мене в низині).

Що ж, залишається тільки їх пригладити: землю чи повітря, волосья мамине чи брови татові — у тих двох місцях я відбив, ті дві рідні тині гладив. Тепер з ними зривнявся. Можливо, щось ще вистромлюється з мене, чи ж якась найтонша волосина — треба пригладити — й усе буде так, як до того.

Прилипає час до шкіри. Вириваші його частку: зморшка — що я вам можу дати. Хіба що пару рядків — прошу. Від мене уже нічого не залежить: тільки мовчки спостерігаю, як мене народжують, а потім я ніби уже сам помираю. Що ще я можу сказати, аби бути хоч на хвилю — незалежним був — українцем. Але про це може розводитися хіба що неосторожний. Отож, усе неістотно віддано, а що є у світі суттєвого — невідомо. Як прожив це життя? Ніби проїхав мимо свого рідного дому.

Ні, я не повинен туди йти, я не хочу. Нехай вони прийдуть сюди, сядуть обоє на лавці — тато і мама — а я маленький поміж ними стоятиму в помпах (кожна штанина застебнута гудзиком під колінами й опущена вниз аж до черевик). Нехай вони складуть свої вузлуваті руки на коліна, а я не матиму куди подіти свої зблідлих рук. А я не знаютиму, куди діти своє несподіване щастя (ось так троє ми і застигнемо зі складеними дорослими руками і дитячими наївними помпами).

От нагадує собі: від батька залишилися у спадок: бритва, сокира, долото, — гострі спогади, від мами залишилися: хустки, рушники, скатертини — хрусткі спогади. Ось так інколи і пронизує моє ество несподіваним гострим хрустким протягом. І коли насувається безмежна чорна шорстка ніч, я накидаю чорні поли хустки на своє змаліле тіло, тобто п р и к и д а ю с я дуже рідним й непомітним для цієї неблаганної ночі — й остаточно же не п р о к и д а ю с я.

По-новому пережити в собі українця

Світлана ГОЧ, директор Чернелево-Руської школи-садка.

Ранок 17 лютого на подвір'ї Чернелево-Руської школи-садка був позначений велелюдністю і тишею. Спільна молитва. Освячення пам'ятної дошки героя Володимир Гарматія. Чуйне слово священника о. Івана Гавліча. Жовто-блакитний букет квітів полеглому захисникові від методиста початкової освіти Іванни Іванівни Дівакової та колеґ-вчителів початкових класів шкіл району.

Синьо-жовтий букет квітів захисникові України Володимир Гарматію — від методиста початкової освіти Іванни Іванівни Дівакової.

Саме так розпочався районний семінар учителів 4-х класів та урок-проект талановитого педагога Ірини Ярославівни Гуменної. Дата семінару випадково, а може й ні, співпала з роковинами виходу наших військ з Дебальцевого, подіями трагічними й незабутніми,

діти оформили тематичний стенд з фронтонів світлин воїнів-земляків. Це Юрій Старко (позивний Борода, мобілізований 28 січня 2015 року), Олег Форощівський (позивний Сова, мобілізований 12 лютого 2015 року), Володимир Кубішин (позивний Атоша, мобілізований 28 січня 2015 року). Зараз вони гідно несуть службу на Сході України. "Ми пишаємося нашими захисниками", — щиро й гордо зізналися школярі.

Третя група учнів присвятила свої виступи волонтерському рухові, унікальному явищу жертвності українців за спільної справи Перемоги. Ми побачили добірку світлин з передової із підписаними пакунками для солдатів від колективів шкіл та садочків Тернопільського району. Це був урок болючої пам'яті, вразливих спогадів і материних сліз, урок гідності й урок мужності, урок слави й любові до рідної батьківщини. Урок, який змусив від найменшого до найстаршого по-новому пережити в собі українця. Урок, з якого всі присутні винесли найважливіше: ми велика непереможна нація, яка в унісоні мільйонів сердець тримає небо над Україною.

Відкритий урок-проект у рамках семінару за участю мами Володимир Гарматія Оксани Володимирівни провела вчитель початкових класів Чернелево-Руської школи-дитячого садка Ірина Ярославівна Гуменна (зліва).

а тема учнівського проекту присвячена героям війни на Сході України: полеглим і живим. "Герої живуть у віках!".

Перша група учнів 4 класу підготувала презентацію-споґад про учня нашої школи, односельчанина, надзвичайного хлопця — Володимир Гарматія, який поклав своє молоде життя у боях на Луганщині в липні 2014 року. Тільки тепер усвідомлюєш величину втрати для села, краю, України. Адже благородство цієї юної душі не мало меж: від сердечного привітання на вулиці, гречного та шанобливого ставлення до старших, запальної працьовитості та вміння дорожити друзями до високої відповідальності у навчанні й праці,

ширих патріотичних переконань і беззастеречної синівської любові до найдорожчої у світі людини — матері Оксани... Велична, красива і скорботна до найтоншої рисочки обличчя... Ми не могли її не запросити, знаючи, що незагоєні рани маминої душі з новою силою заквоточать... Але Оксана була з нами... Очима не розлучалася зі своїм красенем-сином, який тепло усміхався з останніх світлин. Подарувала для школи Володин патріотичний пісенник, який зі здивуванням знайшла серед його домашніх речей. ...Наш герою! Ми пам'ятаємо!

Друга група учнів підготувала добірку матеріалів "Наші односельчани — захисники України",

Класоводи 4-их класів ЗОШ Тернопільського району — учасники семінару та методист початкової освіти Тернопільського РМК Іванна Дівакова (зліва).

Педагогічний колектив Мишковицької ЗОШ I-III ст. щиро вітає з днем народження вчителя географії **Петра Артемовича ВОЛИНЦЯ**, вчителя фізики і математики **Віту Володимирівну ТРИГУБИШИН**.

Бажаємо Вам, щоб надії збувались, Щоб друзі хороші в житті зустрічались, Щоб стіл був багатий і затишно в хаті, Хай дні Ваші будуть веселі, як свято.

Колектив ПП "Агрон" вітає з днем народження директора млина **Сергія Бориславовича НАВОЙСЬКОГО**, тракториста **Романа Володимировича КАРПУ**.

Бережи Вас доленька-доля Від образ, від лукавства і бід, Хай зійде Всевишнього воля — Життя на світі хоча б до ста літ!

Колектив Петриківської ЗОШ I-II ст. щиро вітає з 50-річчям вчителя початкових класів **Ярославу Михайлівну ПОГОРІЛЕЦЬ**.

Бажаємо здоров'я міцного, Щастя без краю, Всього найкращого щиро бажаєм. Щоб серце ваше зігрівало тепло, Щоб завжди в душі панувало добро, Краси і наснаги, здоров'я без ліку, І довгого-довгого щедрого віку.

Вітаємо з народженням донечки директора будинку культури с. Ігровиця **Юлію Леонідівну ЧУПІК**.

Любе дитятко, мамина вітхо, Іскрися здоров'ям, дзвіночками сміху. Щоб радість і щастя Тебе обняли, Щоб ангели Божі Тебе берегли. Рости, ангелочку, на щастя матусі, На радість дідусяві й бабусі. Хай Тобі всімається доленька ясененька, Бог береже маленьке серденько!

З повагою — колектив Ігровицької сільської ради, депутатський корпус, виконком.

Щиро вітаємо з днем народження методиста Тернопільського РМК **Оксану Марківну РОМАНЮК**.

З ювілеєм Вас вітаємо! Щоб стільки раз весна цвіла, Сьогодні щиро Вам бажаєм Здоров'я, щастя і тепла. Щоб шлях Ваш був такий широкий, Щоб мало було перешкод, Щоб ювілей справляли сотий, Не знали щоб тяжких турбот! Ми щиро Вас поздоровляєм, Добра Вам зичимо сповна, Багато світлих днів бажаєм Щасливі й довгі літа.

З повагою — педагогічний колектив НВК "Дошкільницька ЗОШ I-II ст.-ДНЗ".

Колектив Острівської ЗОШ I-III ст. вітає з днем народження вчителя математики **Ольгу Василівну ПЕЛЕХАТУ**, вчителя образотворчого мистецтва **Надію Володимирівну КРАМАР**, соціального педагога **Олесю Михайлівну КРИСУ**, помічника кухаря **Ганну Теодозівну ГАВВУ**.

Достатку в домі Вам рікою, В родині — злагоди й тепла, В душі і серденьку — спокую, Здоров'я, щастя і добра!

Вітаємо з днем народження депутата Ігровицької сільської ради **Любов Ярославівну БУРМАКУ**.

Хай ладиться скрізь: на роботі, в родині, Щоб радісний настрій у серці не згас, Все світле, гарне, що треба людині, Нехай неодмінно приходить до Вас! Хай щастя приходить і лється рікою, Хай горе обходить завжди стороною, Хай доля дарує Вам довгі літа, А в серці завжди хай живе доброта!

Колектив Почапинської ЗОШ I-III ст. щиро вітає з днем народження вчителя математики **Галину Михайлівну ГОЛОВАТУ** і технічного працівника **Ореста Миколайовича ГОЛОВАТОГО**.

Нехай волошками цвітуть літа прекрасні, Нехай здійсниться тисячі бажань, Щоб доля дарувала тільки щастя, Ні краплі бід, ні жалю, ні страждань.

Щиро вітаємо з днем народження голову правління ПАТ "Тернопільмиськгаз", заслуженого працівника сфери послуг України **Володимира Леонідовича БОБРІВЦЯ**. Хай Ваша невчирпна енергія та досвід і надалі служать людям та розвитку галузі. Бадьорості духу, снаги і натхнення Вам на многії літа!

Хай Вам щасливо стеляться дороги, Життя, неначе щедрий сад, цвіте, Хай обминають прикрощі й тривоги, А в долину світить сонце золоте!

З повагою — колектив ПАТ "Тернопільмиськгаз".

Вітаємо з днем народження голову правління ПАТ "Тернопільмиськгаз" **Володимира Леонідовича БОБРІВЦЯ**. Зичимо міцного здоров'я, професійних успіхів, гарного настрою, благополуччя в родині, світлих і радісних днів!

Бажаємо миру і світлій долі, Здоров'я, натхнення і сили доволі, Творчого вогнику, віри й наснаги, Бадьорості духу, людської поваги. На довгих стежках життєвої ниви Будьте завжди здорові й щасливі!

З повагою — колектив редакції газети "Подільське слово".

Вітаємо з днем народження стоматолога ТРТМО **Ігоря Богдановича ГОЛЮХУ**, ортопеда-травматолога **Руслана Стефановича СЕКЕЛУ**, медичного реєстратора **Світлану Петрівну ДАНИЛКІВ**, медсестер **Галину Володимирівну ГАНУЛ**, **Оксану Романівну ШАСТКІВ**, **Ірину Василівну СКІРПАН**, **Наталію Олександрівну МІЛЯНИЧ**, молодших медсестер **Надію Іванівну ЧОРНУ**, **Ганну Романівну ПІК**, **Надію Василівну ДУДАР**, **Софію Ярославівну БУЯК**, біолога **Уляну Михайлівну ДЗЮР-БОГА**, водія **Ярослава Степановича КУБРИНА**, молодшу медсестру ФАПУ с. Плотича **Оксану Миколаївну ВЕРЕТАНУ**, молодшу медсестру ФАПУ с. Скорохори **Марію Володимирівну СМОЛУ**, лікаря загальної практики-сімейної медицини Ступківської АЗПСМ **Лілію Сергіївну БОЙКО**, лікаря ФП с. Смолянська **Надію Михайлівну КОМАНДІРСЬКУ**.

В цей дорогий для серця день Бажаєм квітів і пісень, Від друзів — щирих привітань, Від зірок — здійснення бажань, Від сонця — світла і тепла, Щоб доля щедрою була.

З повагою — колектив Тернопільського районного територіального медичного об'єднання

Колектив територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тернопільського району щиро вітає з ювілеєм соціального робітника с. **Романівка Ірину Богданівну ХАНАС**, з днем народження соціального робітника с. Біла **Ганну Євгенівну УХМАН**.

Хай радість Вам життя дарує, Щоб посміхалися ви весь час, Любов і злагода панують, Достаток повниться щораз.. Щоб Ви добра мали багато, А доля квітла, наче сад, І щоб на Вас із неба падав Лише щасливий зорепад.

Педагогічний колектив Баворівської ЗОШ I-III ст. щиро вітає з днем народження вчителя англійської мови **Наталію Ростиславівну БЕРЕЗОВСЬКУ**, вчителя трудового навчання, бібліотекаря **Марію Михайлівну РАК**.

Святковим розмаїттям Хай буде все життя, Казковим довголіттям Серед краси й добра. Хай радість розквітає Прекрасну кожну мить, Здоров'ям надіяє, Щастям благословить!

Учні початкових класів Довжанківської ЗОШ І-ІІІ ст. — учасники флеш-мобу.

Революція Гідності: до і після

Ольга ЛИТВИН,
заступник директора з
навчально-виховної роботи
Довжанківської ЗОШ І-ІІІ ст.

Горем і болем увійшла в наше життя Революція Гідності, що поділила долі людей на «до» і «після». Ще довго-довго з покоління в покоління будуть передавати батьки синам і дочкам, а ті своїм дітям спогади про тих, хто залишив життя земле у лютому 2014 року. Ця подія сколихнула весь світ, не залишила байдужою жодної душі.

У дні скорботи ми вшанували подвиг Героїв Небесної Сотні, які загинули, захищаючи ідеали демократії, відстоюючи права і свободи людини, європейське майбутнє України. Вони були звичайними хлопцями, а стали Героями, бо в мить останню віддали найдорожче, що мали, — своє життя. За нас віддали. Аби ми жили. Їхній вчинок — то велика жертвна любов.

В пам'ять про загиблих героїв у нашій школі була проведена урочиста лінійка-реквієм. З болем в серці учні згадували про Героїв Небесної Сотні, читали патріотичну поезію, молилися за спокій їхніх душ та за мир в Україні. Учні початкових класів виготовили ангеліків, яких прикріпили на символічну карту України. Завершилося дійство покладанням свічок до стенду Героїв Небесної Сотні.

Давайте пам'ятати героїчне минуле, цінувати людське життя, мир і спокій наших громадян. Нехай пам'ять всіх невинно убитих згуртує нас, живих, дасть нам силу та волю, мудрість і насагу для зміцнення власної держави на власній землі.

Учні третього класу Довжанківської ЗОШ І-ІІІ ст. із класним керівником Світлоною Йосипівною Бурмою.

Учениця 11 класу Руслана Чеховська та учень 6 класу Тарас Долішній принесли лампадки до стенду Героям Небесної Сотні.

• Справи приватні

ПРОДАМ

* запчастини до трактора Т-74 та автомобіля ГАЗ-69. Тел. (096) 403-73-40.

* новий котел на тверде паливо та газ КЧМ. Ціна договір-на. Тел. (067) 388-59-46.

* кормовий буряк. Ціна договір-на, можливий обмін. Тел. (067) 388-59-46.

* свинину, вирощену на натуральних продуктах, пшеницю яру насінневу сорту «Шірокко» першої репродукції, пшеницю продовольчу, картоплю, буряк кормовий. Тел.: (097) 317-15-23, (097) 440-06-04.

* квашену капусту. Тел.: (068) 246-76-14.

* пшеницю. Тел. (097) 437-62-86, (093) 283-86-37.

* мотоблоки нові (потужність від 4 до 15 к. с.), трактори

(від 12 к. с.), мототрактори, двигуни різних потужностей, навісне обладнання. Гарантія, з/ч, безкоштовна доставка. Знайдете дешевше — віддамо ще дешевше. Тел. (098) 598-94-84, (0352) 49-30-00, (098) 259-19-58, 066 665-36-06. www.tractor_c.com ua

РОБОТА

* на роботу СТО потрібні: моторист, автослюсар з ремонту легкових автомобілів і бусів, менеджера. Тел.: 51-00-97, (067) 700-55-02.

* таксі «Оптимальне» прийме на роботу диспетчерів. Тел. (096) 623-27-54.

ПОСЛУГИ

* СТО «Спектр» (м. Тернопіль, вул. 15 квітня, 44) пропонує рихтовку, антикорозійну обробку автомобілів, зварювальні роботи: днища, порогів, лонжеронів. Тел.:

067-700-55-02, 51-00-97.

* покраска л/а та окремих елементів, підбір фарб, полірування, воскування, передпродажна підготовка. Тел.: (096) 679-20-10, 067-700-55-02.

* СТО «Спектр» (м. Тернопіль, вул. 15 квітня, 44) ремонтує двигуни, коробки передач, ходову частину, гальмівну систему, систему охолодження, паливної і вихлопної систем легкових і бусів.

Тел.: (067) 700-55-02, 51-00-97.

* фотозйомка урочистих та інших подій вашого життя. Недорого, виїзд у села, запис на DVD, монтаж фотокліпів. Тел. (0352) 54-11-93.

Як здолати полум'я за допомогою вогнегасника?

Якщо у вас вдома чи в будь-якому іншому місці виникла пожежа, слід негайно дзвонити за номером 101 і викликати підрозділи вогнеборців. Але бувають випадки, коли можна спробувати самотужки приборкати полум'я — доки пожежа не набула великого масштабу. Для цього треба вміти правильно користуватися первинними засобами пожегасіння, зокрема, вогнегасниками.

Необхідно пам'ятати, що вогнегасники бувають різних типів:

1) за способом спрацьовування:

- автоматичні — стаціонарно монтуються в місцях можливого виникнення вогню,
- ручні (приводяться в дію людиною) — розташовуються на спеціально оформлених місцях;

2) залежно від акумуляторної вогнегасної речовини:

- вуглекислотні,
- пінні,
- порошкові,
- водні,
- комбіновані;

3) за обсягом корпусу:

- ручні малолітрові з обсягом корпусу до 5 л,
- промислові ручні з обсягом корпусу від 5 до 10 л,
- стаціонарні й пересувні з обсягом корпусу понад 10 л.

Вуглекислотні вогнегасники можна застосовувати майже до всіх видів пожеж. Принцип їхньої дії — витіснення кисню вуглекислим газом. Оскільки засобом гасіння у цих вогнегасниках є газ, їх не дуже ефективно використовувати у великих приміщеннях, де є протяг. Але через те, що цей вогнегасник зовсім не забруднює, він найліпше підходить для гасіння чутливих механізмів та електроприладів.

Пінні вогнегасники особливо ефективні, коли горять легкозаймисті рідини (промислові мастила, пальне, фарби). Піна вкриває палаючу рідину непро-

никою плівкою, ув'язнюючи горючі випари і перекриваючи доступ кисню. Проте не варто застосовувати піну для гасіння електроприладів під напругою.

Порошкові вогнегасники перешкоджають горінню хімічним шляхом і є майже універсальним протипожежним засобом.

Рідинні вогнегасники ідеально підходять для гасіння паперу, дерева, пластмаси, сміття або виробів із тканини. Протипожежна сила води в тому, що вона чудово поглинає тепло. Однак не слід використовувати воду у випадку горіння займистих рідин. А оскільки вода електропровідна, не можна застосовувати її та жодного вогнегасника, в якому вона міститься, до електрообладнання під напругою.

У випадку пожежі необхідно дотримуватися порядку користування вогнегасником:

- 1) взяти вогнегасник і підійти до джерела загорання;
- 2) висмикнути запобіжник, що розташовується у верхній частині вогнегасника;
- 3) спрямувати розтруб вогнегасника на палаючий предмет і натиснути на ручку;
- 4) направляти струмінь на осередок вогню і злегка повертати вогнегасник з боку в бік.

Під час експлуатації та зберігання вогнегасника заборонено:

- допускати появу на корпусі пристрою будь-яких пошкоджень;
- застосовувати вогнегасник, якщо він має виробничий брак або несправності запірного механізму;
- самостійно перезаряджати й розбирати апарат;
- використовувати пристрій для тих цільей, які не пов'язані з гасінням вогню;
- під час ліквідації вогнища загорання направляти вогнегасник у бік людей.

**Тернопільський РВ
управління ДСНС України в
Тернопільській області.**

• Оголошення

Управління соціального захисту населення Тернопільської райдержадміністрації згідно з частиною 6 статті 40 Закону України „Про здійснення державних закупівель”, бюджетної програми “Заходи з психологічної реабілітації постраждалих учасників антитерористичної операції” та Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів щодо психологічної реабілітації повідомляє, що на цей час послуги з психологічної реабілітації надають чотири реабілітаційні установи, з якими продовжено дію договорів, укладених у 2015 році за результатами відкритих торгів:

• ДП “Клінічний санаторій “Курорт Березівські мінеральні води” ЗАТ “Укрпрофоздоровниця (Харківська область);

• ДП “Південь-Курорт-сервіс” на базі санаторію “Орізонт” (Одеська обл.);

• ТОВ “Феофанія” (м. Київ);

• Менський санаторій “Остреч” (Чернігівська обл.)

Для отримання детальної інформації учасників АТО просимо звертатися за телефоном 53-25-02, або за адресою: м. Тернопіль, вул. М. Кривоноса, 10, 2 поверх, каб. № 8.

Купон безкоштовного оголошення

Текст оголошення

**ПОДІЛЬСЬКЕ
СЛОВО**

Рубрики:

1. Куплю
2. Продам
3. Послуги
4. Вважати недійсним

Рубрика

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

тел./код:

Щоб ваше оголошення було надруковане в черговому номері “Подільського слова”, треба заповнити купон і надіслати або принести в редакцію в СЕРЕДУ до 12 год. Наша адреса: 46 000, м. Тернопіль, вул. Бродівська, 17.

• Традиції

• Контрольна для дорослих

Господиня вечорниць Ольга Степанівна Мних.

Українська родина — народу зернина

Учні, їх батьки та вчителі зібралися на українські вечорниці в с. Прошова

Зібралися, щоб згуртувати свою велику сім'ю, відродити родинні традиції. Ще здавна існував чудовий звичай — святкування вечорниць, який ми прагнемо зберегти. Це ніби місток, який поєднує наше минуле і теперішнє, нагадує нам про наш звичай і традиції, щоб ми пам'ятали своє коріння, берегли свою автентичність. Саме на вечорницях відроджуємо усе найдорожче нашому народові: його пісню, мову, історію...

За давньою традицією, до свята запросили усіх гостей хлібом-сіллю та українською піснею.

А які ж вечорниці та й без господині! Нею була Ольга Степанівна Мних, вчитель біології і класний керівник 9-го класу. Кому ж, як не їй, головувати на цьому святі!

Принесли коляду в господу учні 9 класу. І не тільки коляду! Розвеселили усіх присутніх гуморесками Павло Остапів, Юра Герун, Таня Юрчик.

І чого ж тільки на цих вечорницях не було! Розмаїті страви прикрашали столи — і борщі, і пампушки, і вареники, і грибочки, і піріжки. Усього не злічити. Всі співали та танцювали — чоботи вистукували, хустки розвивалися. Йшли до танцю і маленькі учні 1-го класу, і старші учні, і їх батьки, і бабусі.

Та не тільки співами і танцями розважала господиня. Цікаві конкурси та гри підготувала педагог-організатор Оксана Михайлівна Дробніцька. Одним із конкурсів було заспівати запропоновану пісню повністю і правильно. Хто не справлявся, мусив затанцювати. А ще пригостила господиня пампушками із захованим завданням. Так, директор школи Тетяна Йосипівна Лазута пригадувала дитячі вірші, завуч Світлана Юрківна — вірш Та-

Учениця 7 класу Ульяна Гарник та педагог-організатор Прошівської школи Оксана Дробніцька.

раса Шевченка, а вчителі початкових класів Ірина Василівна і Мар'яна Василівна — народні пісні та колядки. Батьки та учні отримали від господині свята цікаві запитання.

Пісня за піснею, танець за танцем, пара за парою, а хвилинка за хвилиною. Час промайнув дуже швидко. Ось господиня вже й усім дякує:

*Гарно ми гуляли, гарно веселились,
Шкода, що розваги швидко так скінчились,
Та ви не сумуйте, другий рік чекайте
І на вечорниці знову завітайте!*

Це родинне свято надовго залишиться в пам'яті усіх присутніх, нагадуватиме їм, хто ми є, якого роду. Бо ж такі наші бабусі й дідуся умили веселитись. І навіть у важкий час не цуралися рідної мови і рідної пісні. Лунала вона і на вулиці, і у хаті, і при відпочинку, і в роботі. Бо немає ніде в світі такої ширшої пісні, як українська, яка зберегла у собі душу народу, його щастя і горе, радість і турботи. Гуртуймося, єднаймося — разом ми сила!

оболонка дуже легко зніметься.

• Щоб легко очистити мікрохвильовку, потрібно цедрю лимона залити 0,5 л холодної води і поставити в піч на 2 хв. Завдяки ефірним оліям, які виділяє лимон, весь жир і бруд розчиняться. Після цього потрібно лише протерти мікрохвильовку ганчіркою.

• Якщо додати в тісто для млинців 2 ст. ложки крохмалю, вони вийдуть тонкими і хрусткими, легко зніматимуться зі сковорідки.

• Щоб бісквіт був пишним, при збиванні жовтків з цукром потрібно додати 1 ст. ложку окропу на 1 жовток.

• Пекарський порошок можна приготувати вдома: змішати 3 г лимонної кислоти, 12 г борошна і 5 г харчової соди.

• Щоб усунути запах олії з посуду, його потрібно вимити сухою гірчицею.

• Щоб ватрушки вийшли рум'яними, потрібно сир злегка посипати зверху харчовою со-

Дитина — це свято, яке поки що з тобою

Десять заповідей Януша Корчака для батьків

Януш Корчак (справжнє ім'я Генрик Гольдшмідт) — видатний польський педагог, письменник, лікар. Януш вирішив не емігрувати до Палестини перед окупацією Польщі, щоб не залишати сирітський притулок напризволяще. Потім відмовився втікати з варшавського гетто. А коли сиріт вивозили у табір, відмовився залишити їх, хоч отримав дозвіл офіцера СС, який у дитинстві читав книжку Корчака. Через кілька днів у концтаборі Треблінка Корчак разом з дітьми із сирітського притулку увійшов у газову камеру.

1. Не чекай, що твоя дитина буде такою, як ти, чи такою, як ти хочеш. Допоможи їй стати не тобою, а собою.

2. Не вимагай від дитини плати за все, що ти для неї зробив. Ти дав їй життя, як вона може віддячити тобі? Вона дасть життя іншому, той другому, третьому, і це незворотний закон вдячності.

3. Не зганяй на дитині свої образи, щоб у старості не їсти гіркий хліб. Бо що посієш, те й зійде.

4. Не стався до проблем дитини зверхньо. Життя дане кожному під силу, і будь упевнений: дитині воно важке не менше, ніж тобі, а може, більше, оскільки у неї немає досвіду.

5. Не принижуй!

6. Не забувай, що найважливіші зустрічі людини — її зустрічі з дітьми. Звертай більше уваги на них — ми ніколи не можемо знати, кого

ми зустрічаємо в дитині.

7. Не муч себе, якщо не можеш зробити щось для дитини. Пам'ятай, для неї зроблено недостатньо, якщо не зроблено все.

8. Дитина — це та дороговідна чаша, яку Життя дало тобі на зберігання і розвиток у ній творчого вогню. Це розквітає любов матері і батька, у яких буде рости не "наша", "своя" дитина, але душа, дана на зберігання.

9. Умій любити чужу дитину. Ніколи не роби чужій те, що не хотів би, щоб робили твоєї.

10. Люби свою дитину будь-якою — неталановитою, невдахою, дорослою. Спілкуючись із нею — радій, бо дитина — це свято, яке поки що з тобою.

• Кулінарна академія

Смажена їжа: можна чи ні?

Чому дієтологи закликають вживати переважно свіжі продукти і застерігають від зловживання їжею, яка пройшла термічну обробку, а особливо смаженою?

При смаженні продукти небезпечно змінюються. Золотистий колір смаженої їжі — це продукт окислення жирів та білків. Крім цього, утворюються токсичні речовини, які спричиняють ураження нервів та ракові захворювання.

Щоб олія не пінилася, під час смаження до неї додають силікон, який перешкоджає випаровуванню хімічних речовин і тим самим збільшує їх концентрацію у смажених продуктах. Також у смажених продуктах утворюються циклічні жирні кислоти та трансжири, які призводять до порушення репродуктивних функцій, тобто спричиняють неплоддя.

Для сповільнення окислення

жирних кислот виробники додають до олій синтетичні антиоксиданти, які справді зменшують окислення жирних кислот при кімнатній температурі, але при високій (150-200°C) — ці речовини швидко розпадаються або випаровуються. Саме тому соняшникова олія, яка традиційно шипіла і шкварчала при смаженні, тепер поводиться «слухняно», але аж ніяк не є безпечною.

Таким чином, продукти харчування під дією смаження не лише втрачають свою харчову цінність,

а й стають потенційно небезпечними. Більшість нерафінованих олій не витримують нагрівання, їх потрібно додавати лише в готові страви.

Україні небезпечно смажити на лляній олії — у результаті отримаємо стовідсотково токсичний продукт. Є два види жирів, які витримують нагрівання до високих температур: це свинячий жир та оливкова олія, але при тривалому смаженні і високій температурі вони також змінюються.

Тому, якщо вже смажите їжу:
* використовуйте якісний свіжий смалець або оливкову олію;
* не нагрівайте до високих температур сковорідку;
* часто перевертайте те, що смажите.

А взагалі — готуйте їжу на парі, тушуйте, ще краще — додавайте олію у готові страви. Так вдасться зберегти здоровими печінку, підшлункову залозу і здоров'я загалом.

• До речі

Незамінні яйця

Яйця були і залишаються незамінним продуктом. А яєчня, як і раніше, — основна страва на сніданок: швидко, дешево і ситно.

Крім того, дієтологи розвіяли міф про те, що регулярне вживання яєць призводить до збільшення рівня холестерину в крові. Навіть якщо їсти 7-10 яєць на тиждень, це ніяк не зашкодить здоров'ю людини, а також не вплине на розвиток атеросклерозу. А для людей, яким понад 50 років, яйця, кисломолочні продукти, бобові взагалі мають стати одними з найуживаніших білків.

Давати яйця на сніданок варто й дітям — тоді тривалий час вони не почуватимуться голодними, будуть активними й енергійними. Відповідно до досліджень американо-канадських учених, наслідком споживання багатого на білок сніданку є те, що діти їдять менше калорій в обід. А це, у свою чергу, може вберегти їх від ожиріння.

• Ради-поради

Яйце — продукт низькокалорійний, з найкращим балансом необхідних для людини амінокислот, вітамінів А і D, лецитину, що корисний для мозку, нервової системи та печінки. Словом, якщо хочемо бути здоровими, — їймо яйця самі та привчаймо дітей.

Кілька порад при виборі яєць:

* колір шкаралупи яєць не впливає на їх якість і смак;

* колір жовтка залежить від раціону курки: від трави, кукурудзи, моркви — жовток яскравіший, тому «домашні» яйця смачніші;

* щоб яйця тривалий час були свіжими, потрібно тримати їх у картонній коробці в холодильнику. Картон зменшує втрату води і захищає від різних запахів, яйце

вбирає через пори в шкаралупі;

* у холодильнику яйця зберігаються близько 6 тижнів, а при кімнатній температурі лише тиждень;

* свіжість яйця можна перевірити, опустивши його у воду: якщо займає горизонтальне положення — воно свіже; вертикальне положення свідчить, що яйце не першої свіжості, але використувати ще можна; якщо одразу ж спливає, швидше за все, яйце тухле.

різати на кілька частин і перед різанням покласти в морозильник на 40 хв.

• Щоб усунути неприємний цибулевий або рибний запах зі сковорідки, потрібно її розігріти і насипати вологі листочки чаю.

• Щоб знищити неприємний запах у термосі, потрібно його прополоскати водою з оцтом.

• Щоб усунути неприємний запах у кухонній шафці, треба туди на шматковий паперу покласти дрібку меленої кави.

дою.

• Щоб позбутися дрібних мушок на кухні, потрібно на дно маленької баночки покласти шматочки овочів або фруктів, а краї банки змастити клеєм ALT, який не засихає. Всі комашки опиняться на краях баночки.

• Щоб ватрушки вийшли рум'яними, потрібно сир злегка посипати зверху харчовою содою.

• Щоб нашаткувати цибулю без сліз, її потрібно очистити, роз-

Усміхніться

Одного дня Карлсон застряг у квартирі... Так винайшли кондиціонер.

Автосервіс. Клієнт переглядає рахунок і запитує майстра:

— А що за пункт «проканал» — 1000 гривень?

Майстер:

— Не проканал. Викреслюємо...

Вір своїй державі. Якщо вона тебе обдурить, ти завжди зможеш відповісти їй взаємністю.

На іспиті студент не знає відповіді на питання. Професор починає репетувати:

— Та ви ж осел! (звертаючись до одного з асистентів) Принесіть мені, будь ласка, оберемок сина.

Студент:

— А мені чашечку кави.

Чоловік у паніці забігає у відділення міліції:

— Заарештуйте мене! Я кинув каструлю у свою дружину!

— Вона померла?

— Ні, вона біжить за мною.

На дачі п'яний чоловік повзком пробирається додому, а назустріч йому змія.

Чоловік:

— Ти куди повзеш?

Змія:

— Шшшш...

Чоловік:

— Правильно, всі сплять, не будемо голосно розмовляти...

Астрологічний прогноз від Івана Круняка з 21 по 27 березня

ОВЕН (БАРАН) (21.03 — 20.04)

Ваші сили, вміння і здібності будуть у повній мірі затребувані. Будете дуже завантажені, але беззмініні трудові вахти, влаштовувати не варто. Буде багато паперової тяганини, переписки, розмов, не виключені ділові поїздки. Може потягнути на подвиги, клопоти будуть приємними.

ТЕЛЕЦЬ (ТУР) (21.04 — 20.05)

Вас чекає успіх. Багато можете встигнути, отримати прибуток та моральне задоволення. Можливий візит ваших рідних і пов'язані з цим клопоти. Зросте активність і творчий потенціал. Не бажано приймати рішення зопалу. У вихідні можливі незаплановані поїздки.

БЛИЗЬКОУКИ (ДВІЙНЯТА) (21.05 — 21.06)

Вас чекає слуга везинь та легких перемог. Зірки обіцяють здійснення ваших бажань, але пускати за течією справи, почуття і стосунки небажано. Ваші пропозиції будуть почуті і схвалені керівництвом. Період, котрий потребує терпіння і максимального зосередження.

РАК (ЧИСТОВОД) (22.06 — 22.07)

Під впливом оточуючих вам захочеться розгорнути бурхливу діяльність. Проте, не забувайте власних інтересів. Зірки застерігають, що вас можуть використати. Робіть тільки те, що потрібно вам. Можливе несподіване вирішення фінансових проблем.

ЛЕВ (ЗВІРОЦАР) (23.07 — 23.08)

Сприймайте світ з оптимізмом, за будь-яку справу беріться творчо. Результат і моральне задоволення отримаєте відразу. Не пропускайте важливих подій, що відбуваються поруч. Будете почуватись господарем ситуацій. У вихідні відпочиньте.

ете відразу. Не пропускайте важливих подій, що відбуваються поруч. Будете почуватись господарем ситуацій. У вихідні відпочиньте.

ПАННА (ХЛИБОНОША) (24.08 — 23.09)

Для того, щоб відчувати задоволення від спілкування з людьми, маєте як мінімум побачити і прийняти те, що для вас робиться від щирого серця. Не бійтеся попросити про допомогу, якщо буде потрібно. Угод зараз краще не укладати. Вмійте стримувати емоції.

ТЕРЕЗИ (КАНТАР) (24.09 — 23.10)

Вами заволодять реформаторські ідеї. Зафіксуйте їх, вони скоро знадобляться. Не дивлячись на якусь невпевненість на роботі, дійте чітко і злагоджено, вміло і раціонально використовуйте час. Важливі справи вирішуйте в другій половині тижня. Окрім середи, час сприятливий для поїздки і відпочинку.

СКОРПІОН (ЗЕМЛЕДУХ) (24.10 — 22.11)

Не прагніть вирішити всі проблеми, не будуйте грандіозних планів і не приступайте до їх виконання, особливо у першій половині тижня. Зірки попереджують особливо тих, хто є чутливим до метеофакторів: повний місяць і його затемнення можуть негативно впливати на вас. Вирішуйте те, що потрібно зараз, нового не починайте.

СТРІЛЕЦЬ (ЖОВНІР) (23.11 — 21.12)

Будете схильні до спонтанних дій, які сприятимуть у вирішенні невеликих справ. Старайтесь утриматись від обіцянок, яких не зможете виконати. У середині тижня бажано дотримуватись пунктуальності, не допускати сварок,

з'ясувань стосунків, нервових зривів на роботі і вдома. Зайву енергію спрямуйте у правильне русло.

КОЗЕРІГ (ЦАПОК) (22.12 — 20.01)

Не давайте волі сумнівам, як би вам не кортіло, бо нічого продуктивного зробити не вдасться, особливо в першій половині тижня. Ближче до вихідних труднощів буде менше, а сил більше. Уважно у роботі з гострими і ріжучими предметами і на висоті.

ВОДОЛІЙ (ВОДОНОС) (21.01 — 19.02)

Фортуна на вашому боці. Друга половина тижня є тим часом, коли можна розпочати честолюбиві задуми. Вас очікує приємне знайомство. Уникайте спілкувань з начальством, особливо у вівторок і середу, а якщо це неминуче, то обдумайте кожне слово. Будьте стримані, ваші ініціативи можуть бути неправильно сприйняті.

РИБИ (20.02 — 20.03)

Буде переповнені важливими планами, які в найближчому часі можете реалізувати. Поради друзів зараз недоречні і можуть збити вас з толку. Опірайтесь на оптимізм і впевненість, так отримаєте успіх. Вихідні проведіть у приємному спілкуванні, краще на природі.

перший великий український журнал кросвордів!

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 98552

Українські Кросворди

Crossword puzzle grid with words and clues in Ukrainian. Includes letters 'a' through 'h' in circles at the bottom.

Виходить з березня 1967 року. Засновник — Тернопільська районна рада

Головний редактор Ганна МАКУХ 528878. Редактори відділів: Ірина ЮРКО, Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ... 528830. Відповідальний секретар Людмила ДЕІНЕКА. Бухгалтерія, довідки 528830

Позиція авторів може не збігатися з позицією редакції. За достовірність викладених фактів відповідальність несе автор. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Рукописи не рецензуються і не повертаються. (R) — політична реклама

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: м. Тернопіль, вул. Бродівська, 17. Розрахунковий рахунок 26003250972001 ТФ КБ Приватбанк міста Тернополя, МФО 338783, ідентифікаційний код 02475351. Реєстраційний номер ТР №186. Тираж 2730. Індекс 61357. Зам. № 399. Email: podilske_slovo@ukr.net

Газета виходить у п'ятницю. Віддруковано: ТОВ «Поділля-Тер», м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28, тел. (0352) 52-27-37. Email: a-print.com.ua

Відповіді на кросворд, вміщений у №11 від 11 березня 2016 року.

Answers to the crossword puzzle: Ш БАРС Г П П, МЕТРО КЛІШЕ Р Р, І О МОНЕ Н К П И Н И, ЦИ Ф РА Л ДО Л О М А Н, Ь І РО К Е З И А ЗА Р Т, К І В Ш О ТА ВА А Ц, О НЕ Г Р М І РО Ш Н И К, О Д НЕ Ф Р І Д А Л І С А, Е М І Л У С У Ш Н Я К Л, К І О О У Х О Б І, СК РА Т КО МО ДО А, Р С ПО Я С У ВА ГА, Е Т И КА КА М Е Р Д И Н Е Р, В Л Ш ПО НА ДА КО ТА, Ю З Е Ф БА Р Т Е Р Н Р, М І М А С А С И В І Л А, Ш ТА М У БА Н КО М Е Т, А І Д С Т У И Д М, Т Е М А Т И КА А К Р О Н І М, О А М А Т О Р Н О Л У Ш А, Й РО ПА РЕ МА Р КА, МО Н М О РА Н С І А З І А Т

“...Дивуєшся, чому не йде апостол правди і науки!”

(Тарас Шевченко)

Продовження.
Початок на 2 стор.

Колоніальне гноблення, відсутність демократії змушували людей підкорюватися тогочасній владі, забирали право на власну думку. Зброєю проти самодержавства у Шевченка стало слово — невичерпне життєдайне джерело віри, правди і надії. Поет закликає самовідданно боротися за свою незалежність — “Борітеся — поборете!”. Тарас Шевченко — голос не лише українського народу, а й цілої епохи. Своєю поезією він піднімав народи на боротьбу за національне і соціальне визволення. Кожне покоління поновому прочитує його творчість, знаходить орієнтири в боротьбі за незалежність.

Усе життя поет перебував у кріпачстві, на засланні, під жандармським наглядом, тому добре розумів цінну свободу. Звертаючись до учасників урочистостей з нагоди 202-ї річниці від дня народження Кобзаря в Тернопільському районному будинку культури, парох церкви

Зразковий фольклорно-обрядовий ансамбль “Чернелівські забави” БК с. Чернелів-Руський (керівник Тарас Сотула) виконав на сцені Тернопільського районного будинку культури пісні на слова Тараса Шевченка.

Учасники танцювального ансамблю Острівської музичної школи “Калиновий цвіт” (балетмейстер Ліна Горбунова).

Ведуча урочистостей, солістка народної аматорської вокальної студії “Музична скриня” Олена Стадник.

Наталія Лук'ячук, концертмейстер Любомир Храпун), солістки Тернопільського РБК Олени Ткачук, солістів народної аматорської вокальної студії “Музична скриня” Олени Стадник, Павла Шкляра і Вікторії Яреми. Провідний методист Тернопільського обласного методичного центру народної творчості, художній керівник театрального гуртка Тернопільського РБК Світлана Умриш декламувала поезію “До Основ'яненка”. Захід прикрасив виступ танцювального ансамблю Острівської музичної школи “Калиновий цвіт” (балетмейстер Ліна Горбунова). Учасники зразкового ансамблю бального танцю “Пролісок” (керівник Неля Шпачук, концертмейстер Валерій Глушков) виконали танець “Від Донбасу до Карпат”. Патріотичні українські пісні подарував народний аматорський жіночий вокальний ансамбль “Калина” Тернопільського районного будинку культури під керівництвом заслуженого працівника культури України Степана Бородая.

Незважаючи на традиційне відзначення Шевченківських днів, для багатьох українців справжній Шевченко залишається невідомим. Потрібне нове бачення постаті Тараса. Читаймо Шевченка, заглиблюймося в його творчість, переосмислюймо її ідейне тло, адже геній поета невичерпний.

На сцені Тернопільського районного будинку культури — зразковий ансамбль бандуристів Тернопільського РБК “Дивоструни” (керівник Лариса Атаманчук).

Вознесіння Господнього селища Велика Березовиця отець Василь Брона порівняв Тараса Шевченка з сучасним українським політв'язнем Надією Савченко, яка також бореться за незалежну Україну, ламаючи тоталітарну систему Росії. Символічно, що саме 9 березня здійснювався незаконний суд над Надією. Голова Тернопільської рай-

держадміністрації Олександр Похилій і заступник голови Тернопільської районної ради Микола Михальчишин наголосили, що творчість Тараса Шевченка об'єднує українців у боротьбі за незалежність.

Розпочалися урочистості з “Молитви за Україну” у виконанні народного аматорського духового оркестру “Доля” Тернопільського РБК (керівники Григорій

Ференц і Михайло Гайовий). Цього дня Шевченкове слово лунало у виконанні зразкового ансамблю бандуристів Тернопільського РБК “Дивоструни” (керівник Лариса Атаманчук), зразкового фольклорно-обрядового ансамблю “Чернелівські забави” будинку культури села Чернелів-Руський (керівник Тарас Сотула), народного аматорського хору БК селища Велика Березовиця (керівник

У ці весняні дні 60-річний ювілей відзначає інженер відділу обліку газу, хороший спеціаліст, чуйна і порядна людина **Володимир Іванович БАРНА**. Щиро вітаємо ювіляра, зичимо козацького здоров'я, благополуччя в родині, щастя й добра на многі літа.

Життя Вам щедрого,

як колос в передзнів'я,

Яскравого, як квітка навесні,
Щоб довгі роки доля Вам щаслива
Співала щирі, радісні пісні.
Хай Ваші задуми

не відають порогів,

А мрії, наче ластівка, летять.
Бажаємо багато світлих років
На рахівничках Вашого життя.

З повагою — колектив ПАТ “Тернопільміськгаз”.

Вітаємо з 55-річчям дорогу матусю,
дорогу дружину **Марію Степанівну ШКЛЯРУ-СЬКУ**.

55 — чудова дата,
Серце співає

І душа завзята.

Весна танцює ніжний вальс,
А ми вітаємо щиро Вас.
Здоров'ячка міцного ми бажаємо,
Всі квіти Вам даруємо весняні.
Нехай Господь Вас скрізь оберігає,
Бо Ви для нас найкраща на землі!

З любов'ю і повагою — дочка Галина, зять Андрій Бутениць, чоловік Володимир.

Від усього серця вітаємо з днем народження найріднішу у світі матусю **Оксану Миколаївну ЛАПАНЮК**.

Нехай щастя буде у Вашому домі,
І радість хай

з Вами буде завжди,

Здоров'я міцного, щасливої долі
Нехай Господь Бог дасть на довгі роки.

З любов'ю і повагою — дочки Алла та Оля з Андрієм.

Щиро вітаємо з днем народження хресну маму, дорогу куму **Галину Ярославівну ГАВЛІЧ** з с. Смиківці Тернопільського району.

Бажаємо добра і довголіття,
У кожній справі хай щастить,
Вік щедрий, як калинове суцвіття,
У злагоді і радості прожить.

З повагою — похресник Андрій, кума Оксана з сім'єю.

Педагогічний колектив Жовтневої ЗОШ І-ІІ ст. ім. Володимира Гарматія вітає з днем народження вчителя біології **Богдана Богдановича СОКОЛА**, вчителів-пенсіонерів **Володимира Михайлівну ЮРЧАК**, **Домінію Федорівну ПІДЛІСНУ**.

Хай довгою буде життєва стежина,
Хай радістю кожна наповниться мить,
І все, чим багата й щаслива людина,
В щедротях своїх хай Господь освятить.

НВК “Дічківська ЗОШ І-ІІ ст.-ДНЗ” щиро вітає з днем народження педагога-організатора **Ольгу Андріївну ТОПОЛЬНИЦЬКУ**.

Хай Вам щасливо стелється дороги,
Життя, неначе щедрий сад, цвіте,
Хай обминають прикрощі й тривоги,
А в долю світить сонце золоте.
Нехай здоров'я завжди добрим буде,
Хай у роботі ладиться усе,
За справи добрі хай шанують люди,
В сім'ю хай доля затишок несе.